

Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas dalyvavo iškilmingoje karių rikiuotėje, skirtoje Krašto apsaugos savanorių pajėgų 15-osioms įkūrimo metinėms paminėti.

www.lrs.lt

JAV IR ES ATMETĖ IRANO KVIETIMĄ PRADĖTI NAUJAS DERYBAS

Washington, DC, sausio 19 d. Jungtinės Valstijos ir Europos Sąjunga sausio 19 d. atmetė Irano kvietimą pradėti naujas derybas dėl jo branduolinių ambicijų ir pareiškė, kad jos tęsia Teherano problemos perdavimo Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai procedūrą.

JAV valstybės sekretorė Condoleezza Rice ir ES užsienio politikos koordinatorių Javier Solana pareiškė, kad iraniečiai dar turi parodyti, kad yra pasirengę tikroms deryboms su Vakarais, kurie būgštauja, kad Teheranas mėgina pasigaminti branduolinį ginklą. "Aš manau, kad dabar iraniečiams reikės pademonstruoti, kad jie ne vien kalba, tačiau tikrai rimtai į tai žiūri", - sakė C.Rice žurnalistams

prieš susitikimą su J.Solana Valstybės departamente. Pasak jos, iš Vašingtono sąjungininkių Europoje, kurios derėjosi su Teheranu, gauta žinia, kad "nėra daugiau apie ką kalbėti" po to, kai praėjusią savaitę iraniečiai nusprendė atnaujinti slaptus branduolinius tyrimus. "Būtent iraniečiai pasitraukė iš derybų, pažeidė moratoriumą (dėl branduolinės veiklos nutraukimo)", - sakė C.Rice kalbėdama apie Didžiosios Britanijos, Prancūzijos ir Vokietijos pastangas išspręsti šią krizę.

Vadinamasis ES trejetas palaiko JAV reikalavimą surengti neeilinį Tarptautinės atominės energetikos agentūros (TATENA) susitikimą Vienoje, siekiant kreiptis Ira-

no klausimu į JT Saugumo Tarybą.

Pasak J.Solanos, jis gavo laišką iš Irano patarėjo nacionalinio saugumo klausimais, kuriame prašoma atnaujinti prieš daugiau nei metus prasidėjusias derybas. "Mes atsakėme, jog surengti dar vieną susitikimą nebūtų tikslinga, jeigu nėra nieko nauja, ką jie galėtų padėti ant (derybų) stalo", - sakė J.Solana. "Todėl aš manau, kad mūsų pozicija yra tokia, kokią išaiškinome, ir kokią išsakė Valstybės sekretorė - tai yra, kad nusprendėme Vienoje surengti neeilinį TATENA susirinkimą ir tada perduoti dosjė Saugumo Tarybai".

TATENA valdytojų taryba jau nusprendė, jog jų neeilinis posėdis vyks vasario 2 dieną.

ŠIAURĖS MINISTRŲ TARYBOS INFORMACIJOS BIURAS PRADĖS VEIKTI KARALIAUČIUJE

Šiaurės Ministrų Tarybos informacijos biuras Karaliaučiuje bus atidarytas iki šių metų birželio, pranešė Šiaurės Ministrų Tarybos pirmininkas Per Unckel sausio 19 d., susitikęs su tos srities vyriausybės vicepremjėru Jurij Šalimov.

"Mes džiaugiamės, jog Rusijos federalinė vyriausybė sutiko, kad Karaliaučiuje būtų atidarytas mūsų biuras, galintis plėtoti ir stiprinti Rusijos, Danijos, Islandijos, Norvegijos, Suomijos ir Švedijos bendradarbiavimą", - sakė P.Unckel. Jis pabrėžė, kad šis Rusijos sprendimas byloja apie visavertį Karaliaučiaus srities įjungimą į tarptautinį intelektua-

linį, ekonominį ir politinį procesą, vykstantį Europos šiaurėje ir Baltijos šalyse.

Pasak jo, Baltijos šalims papildžius Europos Sąjungą, "Šiaurės Ministrų Tarybos tikslu tapo darbas Rusijos šiaurės vakaruose, o Karaliaučiaus sritimi domimasi seniai. Kad mūsų veiklos pradžia ten būtų sėkminga, jau balandį ketiname kartu su Rusija surengti seminarą, kuriame srities visuomenė galėtų susipažinti su mūsų galimybėmis ir siekiais, išsakyti savo pageidavimus", - pabrėžė Šiaurės Ministrų Tarybos pirmininkas.

J.Šalimov savo ruožtu pareiškė, kad srities vyriausybė

biurui suteiks maksimalią pagalbą ir paramą. Memorandumas dėl Rusijos vyriausybės ir Šiaurės Ministrų Tarybos savitarpio supratimo steigti ŠMT biurą Karaliaučiuje buvo pasirašytas 2005 metų gruodžio pabaigoje Maskvoje. *omni.lt*

ES KONSTITUCIJA NEMIRĖ

Pirmininkavimą Europos Sąjungai pradėjusios Austrijos kancleris Wolfgang Schuessel tvirtai pareiškė, kad ES konstitucija nemirė, nors ją atmetė Prancūzijos ir Nyderlandų rinkėjai. "Konstitucija nemirė, tačiau ji neveikia", - sakė jis žurnalistams Vienoje, kur vyko Austrijos vyriausybės ir Euro-

LIETUVOS PREZIDENTO PAREIŠKIMAS

Vilnius, sausio 17 d. Turbūt geriausiai susiklosčiusią situaciją atspindi šios dienos šalies žiniasklaida: Politinė taryba sutarė, kad ateityje sutars dėl ko nesutarė.

Neatsižvelgiant į tai, ką jie ateityje nutars, man pirmiausia nepriimtina, kad politinė taryba bando daryti sprendimus, kurie pagal kompetenciją priklauso Vyriausybei arba įstatymų leidžiamajai valdžiai, o tuo pačiu yra pažeidžiami demokratinės valdžios pasidalinimo principai.

Nesuprantama, kuo remiantis politinėje taryboje

sprendžiami dujų kainų reguliavimo, ministerijų steigimo, šaldymo mėsos PVM lengvatų ir kiti panašūs klausimai. Šiuos gi klausimus sprendžia Vyriausybė ir atsakingos ministerijos.

Nenorėčiau ir nesutiksiu, kad ši politinė taryba perimtų Vyriausybės ar net įstatymų leidžiamąją valdžią. Ir tada kas gi prisiima ar prisiims atsakomybę už šiuos sprendimus? Ar ta pati politinė taryba? Esu tikras, kad koalicijos politinė taryba neturi tokių tautos įgaliojimų.

www.president.lt

DEMOKRATIJOS SUPRATIMAS IR RUSIJOS PIRMININKAVIMAS G-8

Washington, DC, sausio 19 d. JAV valstybės sekretorė Condoleezza Rice pareiškė, kad demokratijos problemos gali pastatyti Rusiją į nepatogią padėtį, kai šiais metais prezidentas Vladimir Putin rengs Didžiojo aštuonetų šalių viršūnių susitikimą. "Manau, yra labai svarbu, jog Rusija suprastų, kad pirmininkaujant šalių, pasivadinusių pramoninėmis demokratijomis, organizacijai, tenka ir tam tikros pareigos", - pareiškė C.Rice. Kritikai Vakaruose mano, kad V.Putin politika stiprinant Kremliaus kontrolę reiškia žingsnį atgal Rusijos demokratijai.

Pastaraisiais metais Rusijoje buvo gerojai apribota opozicijos ir Vakarų finansuojamų nevyriausybinių organizacijų veikla, taip pat panaikinti tiesioginiai sričių gubernatorių rinkimai. Tačiau JAV prezidento George W.Bush administracija ignoravo V.Putin kritikų Vašingtone raginimus paprieštarauti, kad Maskva nuo š.m.

perimtų pirmininkavimą įtakingoje pasaulio organizacijoje.

Atsakydama į auditorijos klausimus po savo kalbos, C. Rice teigė, Vašingtonas nepritaria, kad Rusija būtų baudžiama dėl savo demokratijos problemų, tačiau spėjo, jog V.Putin gali susidurti su problemomis per liepą Sankt Peterburge rengiamą G-8 viršūnių susitikimą, jei padėtis nepasikeis. "Jei nori būti G-8 dalis, geriau jau būk pramonine demokratija, nes žmonėms kils daugybė klausimų, kai jie atvyks į G-8 susitikimą", - sakė ji.

V.Putin priims G-8 susitikimą liepą Sankt Peterburge, kur, kaip tikimasi, atvyks G. W. Bush, Prancūzijos prezidentas Jacques Chirac ir britų ministras pirmininkas Tony Blair. Jie aptars energijos tiekimo, švietimo ir ligų plitimo klausimus.

Didysis septynetas, vėliau tapęs aštuonetu, buvo įsteigtas 1975 metais Prancūzijos prezidento Valery Giscarda D'Estaingo siūlymu.

J.CHIRAC KREIPĖSI Į 456 MLN. EUROPIEČIŲ

Prancūzijos prezidentas Jacques Chirac pirmą kartą Naujųjų metų proga kreipėsi į 456 mln. ES piliečių, gyvenančių visose 25-iose Bendrijos valstybėse. Internetė paskelbtame

kreipimesi 20-čia oficialių ES kalbų, centro dešiniųjų pažiūrų J.Chirac išreiškė optimizmą dėl bloko perspektyvų įveikti pernai per referendumą dėl konstitucijos patirtą fiasko.

Per 2005 m. gegužės 29 įvykusį Prancūzijos referendumą dėl pirmosios ES konstitucijos jai nepritarė 54,7 proc. balsavusiųjų. Tai buvo laikoma skaudžiu smūgiu šiam 73 metų politikos veteranui, kuris aktyviai ragino prancūzus balsuoti už šią chartiją, kuria būtų buvusios nustatytos demokratijos bei žmogaus teisių gairės ir

(Nukelta į 3 psl.)

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus sausio 19 d. vakare patvirtino įsitikinęs, kad iškėlė aktualią viešo ir skaidraus politinės tarybos darbo problemą. "Visuomenėje vykstanti diskusija ir emociinga atskirų politinės tarybos narių reakcija rodo mano iškeltos problemos aktualumą. O, deja, tik šią dieną (*sausio 20 d., red.*) viešai pasirodę koalicijos politinės tarybos nuostatai dar kartą patvirtina mano išsakytas mintis", - telefonu sakė Valstybės vadovas.

Lietuvos radijas pranešė, kad Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinė direktorė bei Liustracijos komisijos pirmininkė Dalia Kuodytė teigiamai vertina šiuo metu Seime svarstomo Liustracijos įstatymo pataisas. Jose numatoma pratęsti terminą, per kurį buvę KGB bendradarbiai dar galėtų prisipažinti apie talkininkavimą sovietiniam saugumui. Pasak D. Kuodytės, šitaip atsiveria galimybės gauti daugiau informacijos apie asmenis, apie kuriuos archyvuose nėra pakankamai medžiagos.

Kaune, Šv. Mykolo Arkangelo (Igulos) bažnyčioje sausio 20 d. inauguruotas naujasis Lietuvos karinių oro pajėgų (KOP) vadas pulkininkas Artūras Leita, kurio tarnybinių nuopelnų sąrašė - istorinis skrydis sraigtasparniu per Atlantą. Inauguracijoje dalyvavo krašto apsaugos ministras Gediminas Kirkilas, kariuomenės vadas generolas majoras Valdas Tutkus, Kauno miesto ir apskrities vadovybė, Lietuvos kariuomenės rūšių, pajėgų ir junginių vadai, kiti svečiai. Inauguracijos išskilmėse G. Kirkilas teigė, kad A. Leita, kaip jaunas žmogus, galės stiprinti KOP pajėgas, vykdyti jau įgyvendinamus uždavinius, susijusius su NATO ir Europos Sąjunga, dalyvaujant tarptautinėse misijose.

Sostinės meras Artūras Zuokas tvirtina, kad jo atžvilgiu inicijuojama interpeliacija neatitinka Vilniaus miesto tarybos darbo reglamento. Vilniaus meras žada per dvi savaites po interpeliacijos įteikimo sušaukti tarybos posėdį ir pateikti šį klausimą. A. Zuokas nežino, kokia gali būti slapto balsavimo dėl nepasitikėjimo baigtis. Vilniaus miesto tarybos nario Kęstučio Masiulio iniciatyva po interpeliacijos tekstu surinkta užtekčiai parašų pradėti nepasitikėjimo Vilniaus meru procedūrą. Ji numatyta vasario pradžioje po sostinės biudžeto priėmimo.

Už Europos Sąjungos ribų į bėdą patekę jos valstybių piliečiai, jei toje šalyje nėra jų šalies diplomatinio atstovo, ateityje pagalbos galės kreiptis ir į Lietuvos konsulinis pareigūnus. Seimas po pateikimo bendru sutarimu pritarė Konsulinio statuto pakeitimo įstatymo projektui, kuriuo nustatoma konsulinės pagalbos teikimo ES piliečiams sąlygos bei tvarka. Dėl įstatymo priėmimo Seimas balsuos pavasario sesijoje, kai jo projektą apsvartys Užsienio reikalų, Biudžeto ir finansų bei Žmogaus teisių komitetai. Iki šiol konsulinės pagalbos teikimo Bendrijos piliečiams nereglamentuoja jokie Lietuvos teisės aktai. Konsulinės pagalbos teikimo tvarka keičiama siekiant įgyvendinti ES sutartį, kurioje numatyta, kad kiekvienas jos pilietis, būdamas trečiojoje šalyje, kurioje jo valstybei nėra atstovaujama, turi teisę į bet kurios kitos valstybės narės diplomatinį arba konsulinį įstaigų teikiamą apsaugą.

Už pasų, vairuotojų pažymėjimų bei kitų asmens dokumentų neteisėtą gamybą, klastojimą ar tokių suklastotų asmens dokumentų naudojimą bei laikymą nuo šiol grės griežtesnės bausmės - areštas arba laisvės atėmimas nuo ketverių iki šešerių metų. Seimas sausio 20 d. pritarė Baudžiamojo ir Administracinių teisės pažeidimų kodeksų pataisoms, kuriomis išskirta atsakomybė už asmens tapatybės dokumentų neteisėtą gamybą, laikymą, klastojimą ir už tokių klastočių naudojimą. Baudžiamojo kodekso 300 straipsnis numato, jog už kitų dokumentų klastojimą baudžiama bauda, areštu arba laisvės atėmimu iki trejų metų. Seimo priimtose Administracinių teisės pažeidimų kodekso pataisose numato, kad "asmens tapatybės kortelės ar paso paėmimas kaip užstato užtraukia baudą nuo penkiasdešimties iki vieno šimto litų." O pasinaudojimas nustatyta tvarka paskelbtu negaliojančiu asmens tapatybę patvirtinančiu dokumentu užtraukia baudą nuo vieno šimto iki penkių šimtų litų.

VOKIETIJOS VADOVYBĖ REMS ES VYKDOMĄ PAGALBĄ ČEČENIJAI

Vokietijos kanclerė Angela Merkel pareiškė pritarianti Europos Sąjungos programų dėl pagalbos Čečėnijai realizavimui. "Aš dėsiu visas pastangas, kad pasiūlytos ES programos skatintų pozityvią raidą šiame regione. Aš labai aiškiai tai pasakiau Rusijos prezidentui. Mes atvirai ir išsamiai apie tai kalbėjome", - pareiškė A. Merkel spaudos konferencijoje po derybų su Rusijos vadovu. Tuo pat metu ji pripažino, kad "padėtis Čečėnijoje ir Šiaurės Kaukaze - tai temos, dėl kurių mūsų nuomonės sutapo ne iškart".

Toje pačioje spaudos konferencijoje Rusijos prezidentas pripažino, kad slapčių kalėjimų Europoje problema susijusi su tarptautinių įstatymų spragomis. "Tai sudėtingas klausimas", - sakė prezidentas atsakydamas į klausimą, kaip Europa galėtų spręsti slapčių kalėjimų problemą. Pasak jo, "išties, ne viskas paprasta su tais žmonėmis, kurie laikomi tose įkalinimo vietose".

"Mes apie juos žinome iš mūsų specialiųjų tarnybų, kurios dirba su tokia kategorija (kalinių) praktikoje. Su jais lyg ir dirbta, ir nemažai, lyg dėl visko susitarta, o paskui paklausiu, ką toliau ketinate daryti, o jis atsako: išeisiu ir imsiuos ginklo", - kalbėjo V. Putin spaudos konferencijoje po derybų su Vokietijos kanclere. "Mes jau kalbėjome, kad tarptautiniuose įstatymuose, reglamentuojančiuose kovą su terorizmu, yra spragų. Tai irgi klausimai, kuriuos turime spręsti drauge", - sakė jis.

ČEKIJOS IR LENKIJOS VADOVAI NENORI ES KONSTITUCIJOS

Čekijos ir Lenkijos vadovai Prahoje sutarė, jog nėra prasmės gaivinti siūlomą Europos Sąjungos konstituciją, kurią pernai atmetė prancūzų ir olandų rinkėjai. "Abiejų atstovų manymu, gaivinti debatus dėl Europos konstitucijos būtų klaida", - sakoma po susitikimo paskelbtame bendrame Čekijos prezidento Vaclav Klaus ir Lenkijos ministro pirmininko Kazimierz Marcinkiewicz pareiškime. Kartu jie "sutarė, kad pastarųjų parlamento ir prezidento rinkimų Lenkijoje rezultatai ... suteikia galimybę plėsti bendradarbiavimą siekiant įtvirtinti mūsų šalių nuomonę ES", sakoma pareiškime.

omni.lt

Naujasis Lenkijos prezidentas konservatorius Lech Kaczynski su žmona Marija, kuris pakeitė buvusį komunistą ir dvi kadencijas prezidento pareigas ėjusį Alexander Kwasniewski. *Reuters*

ČEČENIJOS KLAUSIMU EUROPOS SĄJUNGOS PARLAMENTE

Europos Sąjunga (ES) turi nuolat spausti Maskvą dėl didelių žmogaus teisių pažeidimų Čečėnijoje, kai šalių atstovai susitinka apsvarstyti politikos klausimų, sakoma Europos Parlamento deputatų rezoliucijoje. Šie pažeidimai "yra plataus masto iš abiejų konflikto pusių, ir jie vyksta nebaudžiamai", pažymima dokumente.

Kremlius neigia žmogaus teisių pažeidimo Čečėnijoje faktus, sakydamas, Rusijos teisėtvarkos palaikymo pajėgos kovoja su gerai ginkluotais banditais.

Rusijos prezidentas Vladimir Putin dažnai kaltina Vaka-

rus laikantis dvejojų standartų, o pastarieji kritikuoja jį už federalinių pajėgų kovą su kovo-tojais, norinčiais savo kraštui nepriklausomybės.

Rezoliucijoje pažymima, kad šalys, įeinančios į ES, turi nuolat kelti klausimą dėl Čečėnijos per susitikimus su Rusijos atstovais. Dokumente taip pat sakoma, kad Europos Komisija, ES vykdomoji institucija, kol kas nepakankamai skiria dėmesio Čečėnijos temai. Europarlamentas taip pat nurodo, kad deputatai "griežtai smerkia visus terorizmo aktus Rusijos teritorijoje ir kad negalima jų pateisinti". *omni.lt*

RUSAI TURĖTŲ ATVERTI KELIUS KAZACHSTANO NAFTAI Į LIETUVĄ

Rusijos naftotiekių bendrovė "Transneft" gali atnaujinti susitarimą su Kazachstano naftos bendrove "Kazmunaigaz", kuri yra viena pretendenčių įsigyti "Mažeikių naftą", dėl Kazachstano naftos tranzito į Lietuvą. Susitarimas dėl 12 mln. tonų naftos gabenimo į Lietuvą sudarytas dar praėjusį rudėnį, bet Rusijos bendrovės vadovas vėliau atšaukė savo parašą. Iki šiol jis neatnaujintas.

Lietuvos ambasadorius Kazachstane Romualdas Visokavičius teigė, kad, atsižvelgiant į šiltus Rusijos ir Kazachstano prezidentų Vladimir Putin bei Nursultan Nazarbajev santykius, kazachai turėtų netrukus išspręsti naftos tranzito per Rusiją problemą, rašo *Lietuvos rytas*. "Dėl naftos tranzito reikalų kazachai šiuo metu dirba itin intensyviai", - sakė ambasadorius.

Taip pat yra svarstomi variantai dėl keitimosi nafta su kitomis didelėmis naftos ben-

drovėmis ir dėl naftos tiekimo Mažeikių įmonei laivais per Būtingės arba Klaipėdos terminalus.

"Klaipėdos naftos" vadovas Jurgis Aušra patvirtino, kad su "Kazmunaigaz" atstovais yra kalbėjęs dėl galimybių Klaipėdoje priimti Kazachstano naftos tanklaivius.

Ambasadorius taip pat sakė, jog iš Lietuvos derybininkų "Kazmunaigaz" atstovai yra gavę aiškų nurodymą, kad "Mažeikių naftoje" turi išlikti aukštas vadybos lygis, todėl tam intensyviai rengiasi. Greičiausiai būtų samdoma Vakarų vadybininkų komanda, o kazachui atitektų generalinio direktoriaus pareigos. Jei kazachams pavyktų įsitvirtinti Lietuvoje, svarstomos galimybės Lietuvoje steigti banką arba įsigyti jau veikiančių.

"Kazmunaigaz" už "Mažeikių naftos" akcijas Rusijos susivienijimui "Jukos" pasiūlė 1,2 mlrd. JAV dolerių. *Delfi*

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

DIRVA

LA AMBASADOJE JAV SURINKTAS
LIETUVOS GARBES KONSULY JAV
PASTARASIS

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija “Viltis”, Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiuro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

KAS VALDO LIETUVOS TEISMUS?

Nepriklausomoje Lietuvoje, kurią dabar komunistinio-sovietinio nusiteikimo žiniasklaidos atstovai vadina “tarpukario Lietuva”, tautinių švenčių visi gyventojai prie savo namų išskeldavo Lietuvos valstybines vėliavas, o prie valstybės įstaigų ir mokyklų jos dažniau mums primindavo, kad esame nepriklausoma valstybė. Šiemet buvo skelbiama, jog minint Laisvės gynėjų dieną Nepriklausomybės aikštėje ties Seimu, bus iškeltos valstybės vėliavos, tarsi tai kažkas ypatingo, ar ne taip privalo būti, čia ir klausimas kur dingio patriotinis žmonių nusiteikimas savo tautai? Atsakymą turbūt galima rasti, kad šiandieninėje visuomenėje nėra tautiškumo dvasios, kurią pakeitė Vyriausybės peršamas pilietiškas.

Sausio 13-ąją prie Parlamento ir Televizijos bokšto buvę ir žuvę, sužeisti lietuviai aiškiai žinojo, kas yra tauta, laisvė ir valstybinė nepriklausomybė. Jie žinojo ir tuos, kurie Lietuvą norėjo pavergtą ir toliau laikyti.

Šiandien Lietuvoje po penkiolikos metų nepriklausomybės, neaišku, kas buvo kolaborantas, o kas ne, kai Kauno teisėjas žurnalistą nubaudė 50 tūkstančių litų suma už tai, kad jis teisingai pavadino kolaborantu asmenį, kuris buvo įstatymu uždraustos SSKP Kauno padalinio pirmininku. Dar yra lietuvių, kurie būdami ir Seimo nariais, kreipėsi į Respublikos prezidentą, įvardindami R. Tvarijoną kaip aktyvų 1991 metų sausio mėnesio perversmininką. Pavadinimas kolaborantu reiškia kur kas daugiau, nes iškelia Lietuvos teismų problemą. Įstatymas teigia, kad “teisingumą Lietuvos Respublikoje vykdo teismai... teisėjai veikia nešališkai ir laikosi tik įstatymų”. Teigiama, kad sovietinių metų teisėjai, atkūrus nepriklausomybę, tapo demokratinės Lietuvos teisėjais, net ir tie, kurie, buvo prisidėję prie mūsų tautos genocido. Jie nebuvo atleisti iš pareigų.

Nepriklausomybę paskelbus, teisingiau atkūrus, buvo neapsižiūrėta – padaryta didžiulė klaida, kad nebuvo praves-ta desovietizacijos planas, kaip tai padarė Vokietija, pavadinusi tai denacifikacijos planu, kuris buvo vykdomas be jokių išimčių: buvę naciai negalėjo užimti valstybinių pareigų. Nacių teisėjai negalėjo būti daugiau teisėjais. Lietuvoje tikėta, kad teisėjai taps tikrais lietuviškai ir tautiškai mąstančiais teisėjais. Ir taps valstybininkais. Deja!

Lietuvos Seimas, turįs vykdyti Tautos valią, pasiduoda “politinei tarybai” – kelių žmonių diktatui. Žinokime, kas yra “tarybos” faktinis viršininkas, taigi, ir tikrasis valstybės valdytojas, tęsias svetimųjų darbą. Politologai baigiantis 2005 metams, išpėjo, kad nepaisant ir teigiamų įvykių, Lietuva beveik grįžta į Rusijos glėbį. Taip Lietuvoje vertintini keli teismų sprendimai ir dergimas mūsų tautinių organizacijų. Kai kurie politikai ir praėjusiais metais demonstravo prorusišką laikyseną. Ypač tuo pasižymėjo A. M. Brazausko ministrė, priėmusi neaiškios kilmės Rusijos kunigaikštienės regalijas. Ir kai kurių seimūnų pareiškimai, kad “reikia vykdyti draugiškesnę Rusijai politiką”.

Tačiau būta ir prošvaisčių, kai prezidentas išdrįso Vokietijos kancleriui pareikšti protestą dėl dujotiekio tiesimo Baltijos jūroje ir kova dėl 2007-2013 ES biudžeto Lietuvai.

S. Tūbėnas

TEISINGUMUI VYKDYTI - BŪTINAS TEISINIŲ IR DIPLOMATINIŲ VEIKSMŲ PLANAS

Norint pasiekti teisingumą sausio 13-osios byloje, būtinas teisinių ir diplomatinių veiksmų planas, teigia buvęs Aukščiausiosios Tarybos - Atkuriamojo Seimo pirmininkas, europarlamentaras Vytautas Landsbergis.

"Nejau negalėtų susėsti parlamento, Užsienio reikalų ministerijos ir prokuratūros vadovai, kad per kelias dienas sutartų, prezidentui pritariant, dėl diplomatinių ir teisinių veiksmų plano?", - iškilmingame Laisvės gynėjų dienai skirtame Seimo posėdyje sakė V.Landsbergis.

Pasak jo, Lietuva turėtų drąsiai ir ryžtingai reikalauti nusikaltusiųjų per 1991 metų sausio 13-osios sovietinę agresiją atsakomybės, kompensacijų žuvusiųjų ar nukentėjusiųjų sausio 13-ąją šeimoms.

"Atsakinga už agresiją ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus valstybė, tai yra Rusija, turėtų bent kompensacijas išmokėti. Tačiau kam jai mokėti, jei Lietuva nė neprašo. O čia turėtų skambėti visai aiškus oficialus reikalavimas. Tačiau ir vėl - kaip tu ko pareikalaus, kad ir paprasto teisingumo, jei bijai, kad nusikaltėlių globėjas šiek tiek susierzins. Daraisi nusikaltimo dengimo paklusni dalis". Priminęs, jog sausio 13-osios naktį, nepabūgę tankų ir automatų, žmonės agresoriams į veidus šaukė "Fašistai!".

"Ne vienas dabartinis Seimo politikas, kaip regis, bėgte bėgtų į tą vietą perspėti - nereikia tokių žodžių, tik nesupykinkime jautraus kaimyno, nesugadinkime santykių", - sakė nepriklausomybės akto signataras. Seimo priimtą pareiškimą paraginantį Rusiją bendradarbiauti tiriant sausio 13-osios bylą, V.Landsbergis vadi-

no gana reikšmingu, tačiau "panašesniu į laišką sau patiems, o ne Rusijai".

Europarlamentaro many-mu, Seimas galėtų ryžtis priimti tiesioginį laišką Rusijos Valstybės Dūmai, į kurį jau būtų galima tikėtis atsakymo.

"Gal prabils Lietuvos parlamentas ir dėl žmonių san-taupų, vis nešančių palūkanas Rusijos taupomajam bankui, o ne banko apvogtiesiems, gal bent Seimas kreipsis ir papras-tu pasiūlymu kalbėtis dėl so-vietų okupacijos padarytos ža-los. Kantrybė laimi, bet kan-trybė nėra miegojimas. O niekas nebus labiau įgaliotas kal-bėti apie tautos ir piliečių tei-ses, negu šalies parlamentas", - kalbėjo V.Landsbergis, čia pat vildamasis, kad pavyks įveikti susvetinėjimą tarp val-džios ir tautos.

Pasak buvusio Aukščiausiosios Tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio prieš 15 metų dirbęs parlamentas dirbo neatsiribodamas nuo žmonių ir žmonės jį gynė. Anot V.Landsbergio, parlamentas dirbo viešai ir atvirai - posėdžiai buvo ištisai transliuojami, žurnalistai buvo visur ir "niekam nekilo mintis pavadinti žurnalistą "tūpu" (buku - rus.). Minėtąjį terminą žurnalistui apibūdinti pavartojo valdančiosios Darbo partijos vadas Viktoras Uspas-kichas.

"Valstybė buvo bendras rei-kalas. Čia dirbo parlamentas, kuris neapgauдинėjo žmonių ir jiems rūpimų socialinės eko-nominės politikos dalykų ne-sprendė uždaroje keturių galvų kamarelėje. Juolab, jei viena galva visai niekam neatskaitinga ir už nieką neatsakinga".

Jis, matyt, turėjo galvoje valdančiosios keturių partijų koalicijos politinę tarybą - par-tijų vadų susitikimus, rengia-

mus įvairiems valdžios politi-kos klausimams aptarti. Vė-liau, anot V.Landsbergio, pra-dėta slysti "iki dabartinės pel-kės".

"Pakeliui prarasta gana pa-prasta solidarios demokratijos tiesa, nesubrandinta nuostata dėl visų piliečių atsakomybės. Vietoj to įskiepyta viena ypach nuostolinga klaida - valdžia pasipūtė kalbėti kaip valstybė ir žmonės, nepatenkinti val-džia keikdavo valstybę. (...) Tokiame moralinės sumaišties fone senoji pelkė išmeta spal-votų burbulų, kurie žada rojų po 11 arba po 111 dienų, o mū-sų adomai ir ievos tais obuoliukais susižavi", - kalbėjo V. Landsbergis.

"Geresnį gyvenimą" per 11, 111 ir 1111 dienų rinkimų kampanijos metu žadėjo V.Us-paskicho Darbo partija.

Buvusio Lietuvos vadovo nuomone, parlamento ir val-džios kokybę pagerins būtent jaunimas, "kai nutars, kad tik-rai nori geresnės Lietuvos".

Sausio 13-oji Lietuvoje mi-nima kaip Laisvės gynėjų die-na, pagerbiant žuvusiuosius 1991 metų sausio 13 dieną per sovietų kariuomenės siautė-jimą Vilniuje. Sovietai tuomet karine jėga mėgino nuversti teisėtą Lietuvos valdžią, pas-kelbusią šalies nepriklausom-ybę nuo SSRS. Sovietų ka-riuomenei ir specialiesiems daliniams užimant televizijos bokštą bei Lietuvos radijo ir televizijos pastatą, žuvo 14 ir buvo sužeista daugiau kaip tūkstantis žmonių.

Sovietų kareiviams pavyko užimti televizijos bokštą bei Lietuvos radijo ir televizijos pastatą Vilniuje, bet jie neiš-drįso pulti tūkstančių žmonių saugomo tuometinės Aukščiausiosios Tarybos - Atkuriamojo Seimo pastato. *LGITIC*

(Atkelta iš 1 psl.)

J.CHIRAC KREIPĖSI...

racionalizuotas sprendimų pri-ėmimo procesas iki 25 narių padidėjusioje bendrijoje.

Šią sutartį iš esmės palai-dojo Nyderlandų rinkėjai, kurių 61,6 proc. jai nepritarė per tri-mis dienomis vėliau įvykusį re-ferendumą.

J.Chirac savo kreipimesi, kuris paskelbtas oficialiame prezidento tinklalapyje ir per Prancūzijos ambasadas kitose 24-iose bloko valstybėse, iš-reiškė viltį, kad "2006-ieji bus puikūs Europos pažangos me-tai. Europa visada darė pažangą įveikdama sunkumus, su ku-riais susidurdavo", - sakė jis, tu-rėdamas omenyje šiemet bloko laukiantį institucijų reformų darbą.

omni.lt

AUSTRIJOS PIRMININKAVIMO ES PROGRAMA

Austrijos ambasadorius Lie-tuvoje Michael Schwarzinger Seimo narius supažindino su Austrijos pirmininkavimo Eu-ropos Sąjungai programa. Par-lamentiniame Europos reikalų komitete, pristatydamas vado-vavimo ES principus, Austrijos ambasadorius pabrėžė, jog ypatingas dėmesys bus skiriamas Lisabonos strategijos, užimtu-mo didinimo ir ekonomikos au-gimo klausimams, vidaus rin-kos, ypač - bendros paslaugų, energetikos ir finansinių pa-slaugų rinkos kūrimui. Amba-sadorius su ERK nariais aptarė ir dviejų ES kaimynių dujų kri-zę, kilusią Rusijai ženkliai pa-didinus dujų kainą iš jos įtakos zonos išsivadavusiai ir Vakarų kryptimi pasukusiai Ukrainai.

Pasak M.Schwarzinger, Bendrija šiam klausimui pasi-ruošusi skirti ypatingą dėmesį, siekiant spręsti žaliavų ir kon-kurencingų rinkų įvairovės ir stabilaus tiekimo saugumo už-tikrinimo klausimus. Diplo-matas pabrėžė, jog pirminin-kaudama ES Austrija sieks už-tikrinti Europos kaimynystės politikos plėtrą, įskaitant ir jos finansavimą, kaip regioninio stabilumo ir Bendrijos saugu-mo strategijos palaikymo prie-monę, tai pat remis reformas Ukrainoje, Moldovoje ir Vaka-rų Balkanų šalyse.

Austrijos, nuo š.m. sausio 1 d. iš Didžiosios Britanijos perėmusios pirmininkavimą Ben-drijai, vadovavimo ES laikotar-pis truks iki birželio. *Delfi*

NEVADINKIME SAUSIO 13-OSIOS “ĮVYKIAIS”

Minint Laisvės gynėjų dieną, buvęs Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis ragina 1991-ųjų sausio įvykius drąsiai įvardyti kaip sovietų agresiją.

Pasak V. Landsbergio, nederėtų anų dienų įvykių vadinti "įvykiais", nes tai neįvyko savaime, o buvo suplanuota agresija. "Nevadinkime to dalyko įvykiais. Kodėl mes malamės ir malamės, bijodami pasakyti apie agresiją? Tai ir kalbėkime apie Sovietų Sąjungos agresiją, už kurios pasekmės šiandien atsakinga Rusija", - Lietuvos radiui sakė jis.

V. Landsbergis pridūrė, kad jau "penkiolika metų mes murkdomės ne tik semantiuose, bet labai giliuose juridiniuose ir politiniuose neaiškumuose, kurie kam nors yra patogesni".

Primenama, kad Seimas priėmė du dokumentus - griežtesnį ir švelnesnį, kuriais Rusija raginama padėti Lietuvai įvykdyti istorinį teisingumą.

Pirmiausia Seime po pateikimo buvo pritarta opozicijos inicijuotam kreipimosi į Rusi-

jos parlamentą projektui, kuriuo reikalaujama laikytis tarptautinių teisinės pagalbos sutarčių ir netrukdyti Sausio 13-osios žudynių Vilniuje tyrimo.

Kaip rašoma projekte, vadinamoji Sausio 13-osios byla, Rusijai nesutinkant leisti apklausti įtariamųjų, vis dar nebaigta, o vienas nuteistų nusi kaltėlių, Stanislavas Mickevičius, ligi šiol slapstosi šioje šalyje.

Seime taip pat priimtas valdančiųjų inicijuotas pareiškimas, kuriuo Rusija raginama "suteikti pagalbą įgyvendinant labai svarbų Lietuvai istorinį teisingumą ir bendradarbiauti šioje baudžiamojoje byloje".

Pareiškime apgailestaujant primenama, kad Sausio 13-osios bylos įtariamieji - Rusijoje prieglobstį radę žinomi smurtininkai ir buvusieji aukšti SSRS pareigūnai, Rusijos teisėsaugai delsiant, dar iki šiol nėra net apklausti.

Šis pareiškimas, kuris vertinamas kaip švelnesnis už pasiūlytą opozicijos, Seimo pirmininko Artūro Paulausko vardu būtų išsiųstas Rusijos parlamentui. **LRT**

G.PETRIKO IŠDAVIMO BYLA

Buvęs žlugusio koncerno EBSW prezidentas Gintaras Petrikas turėtų būti išduotas Lietuvai anksčiau, nei baudžiamosiose bylose, kuriose minimos šiam koncernui priklausiusios įmonės, sueis senaties terminai, viliasi generalinio prokuroro pavaduotojas Gintaras Jasaitis. Tačiau jis įspėja, kad net baudžiamosioms byloms pasiekus teismus indėlius praradę asmenys savo pinigų greičiausiai nebeatgaus.

G.Jasaitis, kuris EBSW laikais dirbo Kaune, liudijo šio koncerno veiklą tiriančiai Seimo laikinajai komisijai. Prokuroras pripažino neturintis tikslios informacijos, kaip šiuo metu klostosi JAV sulaikyto G.Petriko ekstradicijos Lietuvai byla. Tačiau jis vylėsi, kad buvęs EBSW prezidentas bus grąžintas iki to laiko, kai su koncerno įmonėmis susijusiose bylose sueis patraukimo baudžiamojon atsakomybėn senaties terminai. "Pagal susitarimus su JAV ekstradicijos funkciją Amerika vykdo, - teigė pareigūnas. - Ir terminai, per kuriuos jie turi šitą klausimą išspręsti, leidžia mums manyti, kad vis dėlto mes sugebėsime bylas perduoti teismams. Aišku, jeigu G.Petrikas nebus išduotas Lietuvai, baudžiamojos persekiojimo Lietuvoje nebus galima vykdyti." Pasak G. Jasaičio, visi būtini ikiteisminio tyrimo duomenys jau su-

rinkti. Kai tik bus išspręstas G.Petriko ekstradicijos klausimas, baudžiamosios bylos bus perduotos teismui nagrinėjimui, jei iki to laiko nesueis patraukimo baudžiamojon atsakomybėn senaties terminai. "Mes tikimės, jog iki terminų suėjimo bylos vis dėlto bus perduotos teismams", - vylėsi jis.

Senaties terminai šiose baudžiamosiose bylose skirtingi - Kauno holdingo kompanijos byloje yra vienas terminas, Lietuvos akcinio inovacinio banko - kitas, o dar dviejose bylose - trečias.

Tačiau G.Jasaitis pripažino, kad byloms net pasiekus teismą indėlius EBSW įmonėse praradę žmonės naudos iš to turės nedaug, nes pinigai jiems vargu ar bus grąžinti. "Visi turiniai klausimai, indėlininkų interesai iš baudžiamosios bylos buvo perkelti į civilinę bylą dėl Kauno holdingo kompanijos bankroto. Visas turtas, kuris galėjo būti parduotas, atsidūrė civilinę bylą nagrinėjusio teismo byloje. Kaip jis bylą išspręs, tokie rezultatai ir bus", - teigė prokuroras.

Anot jo, dėl nukentėjusių asmenų gausos - indėlius praradusių žmonių priskaičiuojama 15 tūkst. - tokios baudžiamosios bylos nebūtų galima išnagrinėti. Mat nebūtų įmanoma užtikrinti galimybės visiems nukentėjusiems susipažinti su bylos medžiaga. Be to, tokiam

2003-uosius metus prisiminus: Lietuvos prez. Rolandas Paksas su šeima dalyvauja Lietuvos Karaliaus Mindaugo karūnavimo 750-ųjų metinių pamaldose Vilniaus Arkikatedroje. **www.lrs.lt**

TEISMAS IŠTEISINO ŽURNALISTĄ, KURIS BUVUSĮ KOMUNISTĄ PAVADINO KOLABORANTU

Vilnius, sausio 19 d. (Lietuvos radijas). Kauno apygardos teismas išteisino dienraščio "Laikinoji sostinė" žurnalistą Arūną Dambrauską, kuris savo straipsnyje buvusį komunistų partijos narį Rimvydą Tvarijoną pavadino kolaborantu. Iš A.Dambrausko Kauno apylinkės teismas R.Tvarijonui už šmeižtą buvo priteisęs 50 tūkst. litų. Žurnalistas Kauno apylinkės teismo sprendimą apskundė.

teismo procesui neatsirastų tinkamų patalpų, o nagrinėjimas užtruktų ne vienerius metus.

Prieš dešimtmetį bankrutavusio ir milijonus litų indėlių žmonėms negrąžinusio koncerno EBSW veiklą tiriančiai komisijai Seimas, be kita ko, yra pavedęs išaiškinti aplinkybes, leidusias koncernui klestėti ir padėjusias jo steigėjams, vadovams bei kitiems asmenims, artimai susijusiems su šiuo koncernu, išvengti teisinės atsakomybės.

Iš Lietuvos valstybinio komercinio banko, kurio valdymu rūpinosi EBSW, buvo iššvaistyta apie 111 mln. litų. Iš šalies įmonių, susijusių su EBSW, valstybė nesugrąžino apie 144 mln. litų paskolų, su Paskolų komisijos rekomendacija garantuotų valstybės.

G.Petrikas buvo suimtas kaip įtariamasis dviejose baudžiamosiose bylose. Tačiau 1996 metų gegužės 30 dieną suėmimas jam buvo pakeistas namų areštu. Po metų jis dingo iš Lietuvos, o 2004 metų pavasarį buvo sulaikytas JAV.

Septynerius metus nuo teisėsaugos slapstęsis G.Petrikas kaltinamas iššvaistęs EBSW koncerno turtą ir pasisavinęs apie 80 mln. Lietuvos gyventojų indėlių. JAV teismas dar nėra priėmęs sprendimo dėl jo ekstradicijos į Lietuvą. **Delfi**

Kauno apygardos teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi bylą, pažymėjo, kad šmeižimu skleidžiamos žinios turi būti melagingos, prasimanytos ir žeminančios. Visų šių aplinkybių A. Dambrausko veikoje nebuvo nustatyta.

Pasak teisėjo Arūno Paštuolio, bylą nagrinėjęs Kauno miesto apylinkės teismas neįtūrė, ar straipsnyje pateikti faktai yra tikri, ar šmeižikiški, o R.Tvarijonas irgi nepateikė jokių įrodymų, jog buvo apšmeižtas. Kauno apylinkės teismas A.Dambrauskui baudą skyrė po to, kai *Laikinojoje sostinėje* pasirodė straipsnis, kuriame žurnalistas R.Tvarijoną pavadino kolaborantu, bendradarbiausiu su sovietų okupacine valdžia. R.Tvarijonas apeliacine tvarka nagrinėjamoje byloje neįneigė, buvęs LKP/SSKP Kauno skyriaus vadovu, tik tvirtino, kad nevykdė jokios anti-valstybinės veiklos ir nėra už tai baustas. Jo advokatas bandė įrodyti, kad LKP/SSKP veikė visuomeniniais pagrindais iki jos uždraudimo įstatymu, o sovietų armija nebuvo valdžios institucija, todėl ginamasis negali būti vadinamas kolaborantu, nes "nebendradarbiavo su jokia okupacine valdžia".

Tačiau Kauno apygardos teismas savo nuosprendyje pažymėjo, kad teisiniais norminiais aktais yra pripažinta, jog nuo tada, kai atkūrusiai nepri-

klausomybę Lietuvai buvo paskelbta ekonominė blokada, LKP/SSKP siekė nuversti teisėtą šalies valdžią, pasitelkusi kitos šalies ginkluotąsias pajėgas. Pasak teismo, teisingos ir neprasimanytos informacijos, kad ir kokia žeminanti ji kitam žmogui būtų, paskleidimas nėra šmeižimas baudžiamąja prasme ir neužtraukia baudžiamosios atsakomybės. Todėl teismas priėjo išvados, kad žurnalistas A. Dambrauskas nepadarė jokios veikos, turinčios nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių.

Atsižvelgiant į tai, Kauno miesto apylinkės teismo 2005 m. lapkričio 29 d. apkaltinamasis nuosprendis buvo panaikintas ir priimtas naujas A. Dambrauską išteisinamasis nuosprendis, o R. Tvarijono civilinis ieškinys dėl neturtinės žalos atlyginimo paliktas nenagrinėtu.

Šis Kauno apygardos teismo, kaip apeliacinės instancijos teismo, nuosprendis kasacine tvarka neskundžiamas.

2004 metais kitame laikraštyje *Kauno diena* R.Tvarijonas buvo pavadintas "platformininkų lyderiu", tačiau teisme jo gynėjas teigė, kad tai nebuvęs šmeižtas, nes "platformininkas" neturi neigiamos reikšmės kaip kolaborantas. Maskvai ištikimi LKP/SSKP nariai, vadinti "platformininkais", talkinę sovietų pajėgoms per 1991 metų sausio 13-osios agresiją prieš teisėtą Lietuvos valdžią.

PREMJERO PRAŠOMA PRISIMINTI, AR EBSW FINANSAVO LDDP

Prieš dešimtmetį bankrutavusio ir milijonus litų indėlių žmonėms negrąžinusio EBSW koncerno veiklą tiriančiai laikinajai Seimo komisijai premjeras Algirdas Brazauskas turės atsakyti, ar EBSW finansavo tuometinę LDDP.

Toks yra vienas komisijos klausimų A. Brazauskui, kuris į juos atsakys raštu - tokios bendravimo su komisija formos pageidavo pats premjeras.

Konkrečius klausimus A. Brazauskui EBSW veiklą tirianti komisija suformulavo sausio 20 d. **omni.lt**

MŪSŲ “PRAMONĖ” KALĖDINIAIS SVEIKINIMAIS

Antanas Dundzila

Per beveik pusę šimto metų antrajai išeivijos bangai kelios visuomeninės organizacijos tarnavo ir tebetarnauja kalėdiniais sveikinimais. Ne tik “tarnavo”, bet ir pelnė pelną, nukreipiamą į visuomenines ar kultūrinės veiklos sritis. Visa tai vadinčiau sezonine pramone, lietuviškosios išeivijos “išrasta” ir išugdyta.

Kai 1949-50 atvykome Amerikon, kalėdinių sveikinių lietuvių kalboje nebuvo. Kas šios pramonės išradėjas, tiksliai negalėčiau pasakyti. Tačiau 1952 dalyvavau Čikagos akademikų skautų susirinkime Lietuvių auditorijoje, kuriame Br. Kviklys perskaitė iš Vydūno gautą atvirutę su autoriaus sutikimu jo vardu pavadinti steigiamą studentų šalpos fondą. Turbūt tų pat metų pabaigoje Vydūno fondas išsiuntinėjo ir pirmąsias kalėdinių kortelių siuntas.

Šalia pelno motyvo šioje pramonėje lengva išvelgti ir kelis kitus bruožus. Visų pirma, sveikinimai lietuvių kalboje puoselėjo lietuviškumą ir dilgino angliškai kalbančiame krašte antrosios bangos lietuvių sąmonę. Dar prieš Kūčias, Kalėdas ir Naujuosius metus paštininko pristatyti sveikiniai efektingai derinosi prie švenčių nuotaikos ir sudarė

galimybę bent kartą metuose prisiminti ir tolimesnius pažįstamus. Džiaugėmės ir didžiavomės galėdami dar vienu būdu išgyventi lietuviškumą. Taip su kalėdinių sveikinių platinimu nuo pat pradžių buvo pataikyta į mūsų visuomenės poreikius. Skolinantis dabar Lietuvoje paplitusį žodį, gerai pavyko “marketingas”. Jo principas, maždaug toks: pristatyk žmogui į namus bent pusėtinai naudingą, tačiau neužsisakytą daiktą ir paprašyk laisva valia atsilyginti, dar šiek tiek paaukoti.

Kitas bruožas, nors menkesnis ir svyruojančio lygio – tai taikomojo meno ar dailės sritis. Kai kuriuose sveikiniuose matėme talentingų, tetai originaliai pritaikytų, mūsų dailininkų kūrinių. Jie prisidėjo prie mūsų kultūrinio nuveikimo. Tačiau, reikia pastebėti, dažnokai dalį siuntos sudarydavo ir standartiniai klasiškų paveikslėliai, kai kada – mėgėjiškos žvakučių ar eglučių foto nuotraukos, ar šiaip jau piešinukai lyg atžagaria ranka. Taigi, meninio apipavidalinimo kokybė svyravo, ir pergyvenus Amerikoje pirmąjį kūrimosi dešimtmetį, nesijautė sistematinių pastangų meninę kokybę kelti. Kartais atrodė, kad išvis puoselėjama

Čikagos lietuvių tautinių šokių ansamblis “Grandis”. Vadovė Violeta Fabianovich.

vien pasipinigavimo tradicija, bet negalvojant, ar žmogus siunčiamu daiktu mielai pasinaudos, ar jį išmes. Savaime suprantama, kad čia gali skirtis ir skonio dalykas: kas vienam gražu, kitam ne.

Su sveikinių siunta paprastai siunčiamas atsiskaitymo lapelis, kartais ir platesnis lydraštis. Gaila ir gėda, tačiau 2005 buvo viena siunta lyg iš senų laikų bananų respublikos: daugybė rašybos klaidų lydraštyje, susilieję raidės ir dar net akis badančios, tikrai žioplos rašybos klaidos keliose kortelėse. Tai ne tarnavimas visuomenei, bet jos įžeidimas; mums yra svarbu galėti savi-

mi didžiuotis, tik taip reikia dirbti! Visa tai daroma šiais laikais, kai redagavimo ir spaudai ruošimo technika pigi, lengvai prieinama. Galima prieleisti, kad sykį per šimtą metų šitaip gali atsitikti, bet tuomet privalu tokias pastangas nurašyti į nuostolius. Pvz., kai 2005 kokios tai techninės kliūtys” sukliudė kalėdinių kortelių paruošimą kitoje organizacijoje, iš jos siuntą (su atsiprašymu) gavome 2006 sausio viduryje.

Sveikinimo kortelių vajai taip pat sudarydavo progą prašyti aukų. Lyginant su krautu-vėse randamais angliškais sveikinimais, buvo prašoma neproporcingai didoko kad ir savanoriško atsilyginimo. Lydraštyje paprastai buvo prašoma dar pridėti auką. Lietuviškumo sąskaiton, daugelis ir atsilygindavo su auka. Aukų skatinimui dar padėjo ir galimybė nusirašyti sumą nuo federalinio mokesčio mokėjimo.

Kokias pajamas tos sveikinių siuntos atnešdavo, galima spėlioti.

Štai vienas, apytikrio apskaičiavimo pavyzdys. Viena organizacija kartu su kortelėmis išsiuntinėja šiek tiek apibendrintą už korteles “aukojusių” sąrašą. Tarp 50 ir 100 dol. atsuntusių pavardžių yra apie 60. Imant 75 dol. vidurkį, gaunasi 4,500 dol. suma. Tą sumą padidinus aukojusiais ir daugiau ir mažiau (mažiau aukojusių sąrašas daug ilgesnis), reikia manyti, kad pajamos galėjo siekti 15 tūkst. dol. Atskaičius spaudos ir pašto išlaidas – pelnas bent apie 10 tūkst.

Žymus laikraštis taip pat kasmet vykdo kortelių vajus. Sprendžiant iš viešai paskelbto prenumeratorių skaičiaus ir galvojant, kad 70 nuošimčių atsilygina vidutine 20 dol. auka, gaunasi 50 tūkst. pajamos. Trečia organizacija (kurios siunta šiais metais mane pasiekė) – čia tik spėsiu – už korte-

les surenka apie 20 tūkst. dol.

Visas tris susumavus, mūsų kortelių “pramonė” švenčių metu sukelia netoli šimto tūkst. dol. sumą. Tai jau ne trupiniai nuo švenčių stalo.

Turime vieną šalpos organizaciją, kuri, atsiribojus nuo konkurencijos kortelėmis švenčių metu, lietuviškas korteles siuntinėja kitu metų laiku. Labai tiksliai, jų kortelės pritaikytos kitoms, pvz., vardo dienos, gimtadienių progoms, bet ne Kalėdoms. Tai įžvalgas, net gudrus šios pramonės vystymas nauja kryptimi.

Įdomu, kad paskutinių dviejų dešimtmečių bėgyje atsirado amerikiečių organizacijų siuntos su įvairiais sveikinių, ligos užuojautų ar kitokio pobūdžio kortelėmis. Savaime aišku, čia nebandau teigti, kad amerikiečiai kopijuoja JAV lietuvių “išradimą”. Amerikiečiai plečia šią pramonę dar ir kita kryptimi – vieton kortelių siuntinėja užrašams lapelius ar pigiai sukljuojotas knygeles. Lietuviai apie šią galimybę dar nepagalvojo.

Kortelių pramonei tačiau gresia technologinis pavojus ir apie jį vadovai šioje pramonėje turėtų pradėti rimtai galvoti. Tas pavojus – tai elektroninis paštas. Šiais laikais aš kur kas mažiau kalėdinių kortelių teišrašau, nes daug greičiau, lengviau ir patogiau išsiųsti elektroninius sveikinimo laiškučius. Nėra abejonės, kad e-paštas plis popierinių kortelių (ir karvelinio pašto vokų bei ženklų) sąskaiton. Ieškant nors ir ciniško pasiteisinimo, elektronais sutaupysime daug popieriui iškertamų miškų...

1923-iais metais sausio 15 d. Klaipėda buvo prijungta prie Lietuvos. Iki tol, po I-ojo pasaulinio karo, šį kraštą administravo prancūzai. Š.m. sausio 15 d. savanoriai, šauliai bei visi norintieji pėsčiomis dalyvavo žygyje “Klaipėdos sukilimo dalyvių keliais”.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ CLEVELANDE

**Vasario 25 dieną, šeštadienį, 6:00 val. vak. minėjimas
Dievo Motinos parapijos salėje**

**Kalbės Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV
VYGAUDAS UŠACKAS**

Meninę dalį atliks Chicago lietuvių tautinių šokių

ansamblis GRANDIS

**Po programos šokiams gros RIMO KASPUČIO orkestras iš
Detroito.**

Bus duodama kava ir veiks baras. Taip pat bus parūpinta vaikų priežiūra.

**Bilietai į minėjimą, koncertą ir šokius
suaugusiems 15 dol. ir 20 dol., studentams 10 dol., vaikams 5 dol.**

Šilta vakarienė – tik pageidaujantiems ir iš anksto (iki vasario 18 d.) užsisakiusiems su priedu 10 dol.

**Koncerto ir vakarienės bilietai bei vaikų registracija – sekmadieniais
Dievo Motinos parapijoj arba skambinant:
Kristinai Stankaitytei-Phillips 440- 238-2557
ar Beatričiai Pautienienei 216-383-8225**

**Sekmadienį, vasario 26 dieną 9:45 v.r. vėliavų pakėlimas
Dievo Motinos parapijos aikštėje.
10:00 v.r. Mišios Dievo Motinos šventovėje, gieda choras EXULTATE,**

10:30 v.r. Mišios Šv. Jurgio bažnyčioje

*Minėjimą rengia JAV LB Clevelando apylinkės valdyba
ir Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyrius*

S. Amanda Muliolienė “Gintare” įteikė čekį tuntininkei v.s. V.Rubinski, stebi s.I. Gedrienė ir ps. Vinta Civinskaitė, priekyje V.Apanius.

G.Juškeno nuotr.

CLEVELAND, OH

NAUJŲ METŲ PIETŪS

Prisimenant senus papročius, sausio 8 d. Clevelando skautininkių draugovė sukvietė visas seses susirinkti Clevelando lietuvių namų Gintaro valgykloje pietums. Pasitaikė graži, saulėta ir šilta diena.

Tą dieną buvo minimi vieneri metai nuo skautininkės

Liudos Apanienės mirties. Jos vyras Apanius prisidėjo prie skautininkių rengiamų vaišių, sukviesdamas savo bičiulius ir gimines. Prie gėlių puokštės stovėjo Liudos ir Vinco nuotrauka.

Gintaro valgykla buvo pilna skautininkių, jų šeimų ir svečių. Sktn. Irena Gedrienė visus pasveikino su Naujais metais, linkėdama sėkmės ir sveikatos. Nesulaukiant dvasios vadovo, dr. s. Giedrė Matienė sukalbėjo skautišką maldą prieš valgi. Gintaro šeimininkė Rūta Degutienė parengė stalą su šiltais patiekalais: dešromis su kopūstais, kugeliu (bulvių apkepų), kiauliena bei vištiena su daržovėmis.

Svečiai pakviesti sktn. Irenos Gedrienės, pradedant V.

Apanio stalų, rinkosi skanius patiekalus. Greit ištuštėjo kugelio padėklas, bet Rūta pasirūpino atnešti kitą jo padėklą. Prie kavos vaišinėmės tortais ir pyragais.

Pobūvio programai skt. Amanda Muliolienė parodė ekrane jos parengtą vaizdajuostę – pasakų ir dainų knygelę vaikams. Vaizdajuostėn dainelės įdainavo Clevelando Neringos tunto skautės su vadove psktn. Venta Civinskaite. Už jų darbą sesė Amanda įteikė čekį tuntininkei v.s. Virginijai Rubinski.

Ačiū “Gintaro” šeimininkei Rūtai Degutienei už puikias ir skanias vaišes. O skautininkėms linkime ir toliau tęsti šį gražų Naujų metų paprotį.

Sktn. N.K.J.

VESTUVĖS LIETUVOJE

Lapkričio pabaigoje turėjau progą nuskrist į Lietuvą į savo brolio Vinco vestuves. Pirmą kartą pamačiau tikras lietuviškas vestuves. Kreipiau dėmesį į viską, nes viskas atrodė įdomu ir nauja. Mačiau daug panašumų tarp vestuvių Lietuvoje ir Amerikoje, bet pastebėjau ir skirtumų.

Abiejose šalyse vestuvės yra didelė šventė. Panašūs tradiciniai žiedai, nuotakų suknelės, skanūs valgiai, nuotraukos ir dovanos. Tik Rasa su Vincu gavo nedaug dovanų, nes ruošėsi po vestuvių tuoj išvažiuoti iš Lietuvos. Bet kiekvienas svečias padovanojo po gėlių puokštę bažnyčiai papuošti.

Man buvo įdomiausia skirtumai tarp amerikietiško ir lietuviško vestuvių. Lietuvoje pajauniai ir pamergės negali būti vedę. Vincas ir Rasa turėjo aštuonias palydos poras, nors Lietuvos vestuvėse daugiausia būna tik po tris ar keturias poras. Pamergių suknelės nebuvo vienodos, tik visų spalva buvo

panaši – rausva ir raudona. Amerikoje įprasta, kad pamergių suknelės būtų tokios pat. Lietuvoje yra tradicija vartoti tik vieną vestuvinį žiedą, o Amerikoje – vieną sužieduotųjų ir skirtingą vestuvių žiedą. Vestuviniai žiedai Lietuvoje nešiojami ant dešinės rankos, o Amerikoje – ant kairės.

Dar vienas gražus ir įdomus lietuviškų vestuvių paprotys yra jaunosios nešimas per tiltą. Po santuokos jaunavedžiai su palyda nueina arba nuvažiuoja prie tilto, ir jaunasis jaunąją per tiltą pemeša. Tai simbolizuoja perėjimą į naują gyvenimo tarpsnį ir jaunojo pajėgumą bei pasiryžimą savo žmoną išlaikyti ir paremti. Dažnai ir pajauniai savo pamerges per tą tiltą pemeša, taip “įrodydami” savo subrendimą bei pajėgumą.

Ir pakvietimai į vestuves skiriasi. Lietuvoje su pakvietimais nesiunčiamos kortelės atsakymui, ar pakviestieji žada vestuvėse dalyvauti. Norint sužinoti, kiek svečių atvyks, reikėjo kiekvieną pakviestąjį

DEVINTASIS PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ JAUNIMO SUVAŽIAVIMAS

Urugvajuje sausio 7 – 15 dienomis vyko IX Pietų Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavimas, organizuojamas Urugvajaus lietuvių jaunimo sąjungos bei Urugvajaus lietuvių bendruomenės.

Šiame, jau tradicija tapusiame renginyje, dalyvavo lietuvių kilmės (tarp jų net 4-osios kartos) jaunimas iš Brazilijos, Urugvajaus, Argentinos, Kolumbijos ir dalyviai iš Kanados, Vokietijos bei Lietuvos. Į suvažiavimą taip pat atvyko užsienio lietuvių katalikų sielovados delegatas ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos narys prel. E. Putrimas bei Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybos nariai.

Sausio 11 dieną Urugvajaus sostinėje Montevidejuje, kuriame gyvena apie 10,000 lietuvių kilmės žmonių, buvo šventinamos Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos (TMID) Vyriausybės dėka atnaujintos Urugvajaus lietuvių draugijos patalpos.

Šio suvažiavimo metu da-

lyvai kalbėjo apie užsienio lietuvių identiteto stiprinimą, PLB ir PLJS veiklą, taip pat aptarta š.m. birželio 23 d. – liepos 9 d. įvyksiantis XII Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas Kanadoje. Organizudami kūrybines šokio, teatro ir dainavimo dirbtuves Lietuvos menininkai D. Uzdila ir R. Boravskis supažindino Pietų Amerikos lietuvių jaunimą su Joninių tradicijomis. Programos pabaigoje Urugvajaus lietuviams buvo parodyta Pietų Amerikos jaunimo teatralizuota dainų ir šokio misterija “Joninės”. Suvažiavimas baigėsi šv. Mišiomis prisimenant sausio 13-iosios aukas lietuvių parapijoje Montevidejuje.

Renginį rėmė Urugvajaus lietuvių bendruomenė, Lietuvos fondas Čikagoje, Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės.

Dalia Henke, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos valdybos pirmininke,

Urugvajaus lietuvių jaunimo sąjunga

Vincas ir Rasa Taraškai

asmeniškai paklausti, ar dalyvaus vestuvėse.

Per šešias Lietuvoje praleistas dienas sutikau naujų pažįstamų ir pasidžiaugiau su giminėmis. Bematant atėjo laikas skristi į Clevelandą ir čia ruoštis sutikti jaunavedžius. Džiaugiamės, kad vėl padidėjo Taraškų giminė, ir linkime daug, daug laimės Rasai ir Vincui.

Veronika Taraškaitė

AMBASADORIUS PASVEIKINO PALM BEACH LIETUVIUS

Sausio mėn. 8 d. Lietuvos Respublikos ambasadorius Jungtinėse Amerikos Valstijose Vygaudas Ušackas dalyvavo Palm Beach, FL, lietuvių bendruomenės 30-ies metų minėjimo iškilmėse. Jis pasveikino Palm Beach lietuvius

(Nukelta į 11 psl.)

Vytautas Šeštokas

LIETUVA IR PASAULIS

Europos Komisija paragino Australiją, Kanadą ir JAV aiškiai nustatyti kriterijus, kuriuos visos 25 Europos Sąjungos narės turi atitikti, kad jų piliečiai galėtų į šias šalis įvažiuoti be vizų. Briuselis atmetė bet kokiais atsakomąsias priemones, tokias kaip vizų reikalavimą trijų šalių piliečiams norint įvažiuoti į Europą, tačiau pažymėjo galimybę problemai tęsiantis liepos mėnesio ataskaitoje pasiūlyti imtis atsakomųjų veiksmų.

Lietuvos ir Rusijos istorikai sutarė įkurti komisiją, kuri vykdytų bendrus istorinius tyrinėjimus. Tokios komisijos įkūrimo galimybes aptarė Maskvoje viešėje Lietuvos istorijos instituto direktorius habilituotas daktaras Alvydas Nikžentaitis ir šio instituto 20-jo amžiaus istorijos skyriaus vedėjas daktaras Česlovas Laurinavičius. Viešnagės metu jie susitiko su Rusijos Visuotinės istorijos instituto direktoriumi akademiku Aleksand Čubarjan bei šio instituto bendradarbiais.

Pasak Užsienio reikalų ministerijos pranešimo spaudai, abi pusės sutarė dėl Lietuvos ir Rusijos istorikų bendros komisijos įkūrimo. Svarbiausi šios komisijos tikslai - bendri istoriniai tyrinėjimai Baltijos regiono ir visos Europos istorijos kontekste, mokslinių konferencijų, apskritųjų stalų organizavimas, dalyvaujant ir trečiųjų šalių mokslininkams, seminarų organizavimas jauniesiems abiejų šalių istorikams. Ypatingas dėmesys būtų skiriamas mokykliniams istorijos vadovėliams bei profesūros mainams. Planuojama, kad pirmas Lietuvos ir Rusijos istorikų komisijos posėdis turėtų įvykti šį rudenį Vilniuje organizuojamos konferencijos "Lietuvos-Rusijos santykiai istorijos bėgyje: šiandieninė tyrimų būklė ir vertinimai" metu. Lietuvos istorijos instituto delegaciją priėmė ir Rusijos švietimo ir mokslo ministras Andrej Fursenko.

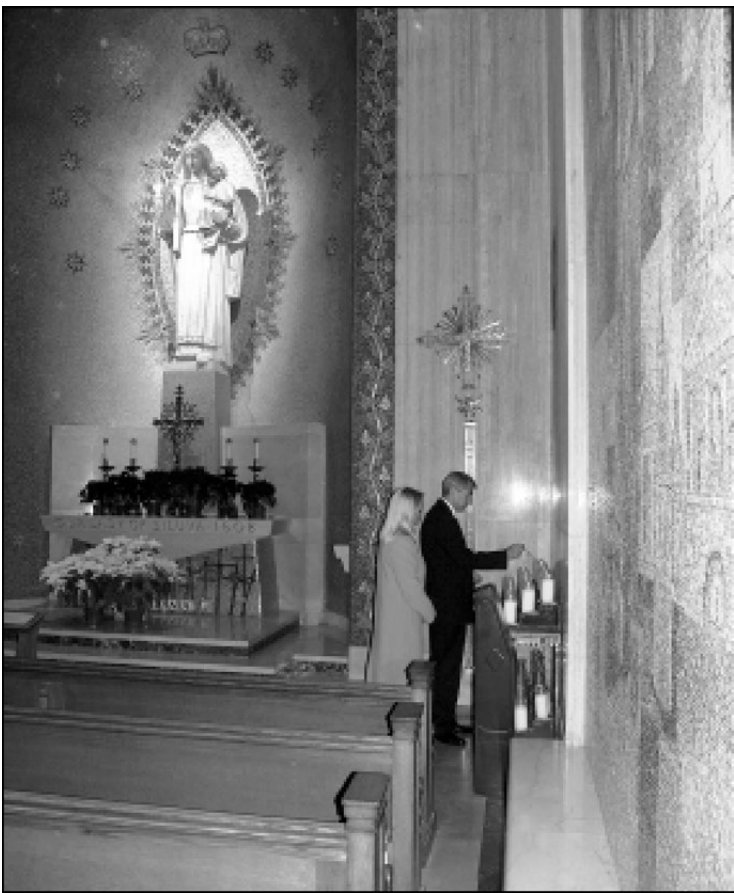
Jungtinių Tautų Ekonominė ir socialinė taryba (ECOSOC) Lietuvos nuolatinį atstovą JT ambasadorių Gediminą Šerkšnį išrinko Tarybos viceprezidentu. Tarybos prezidentu išrinktas Tuniso nuolatinis atstovas JT ambasadorius Ali Hachani. Be G.Šerkšnio, kuris atstovaus Rytų Europos regioninei grupei, viceprezidentais išrinkti Islandijos ambasadorius Hjalmar W. Hannesson, atstovaujantis Vakarų Europos ir kitų šalių regioninei grupei, Haiti ambasadorius Leo Merore, atstovaujantis Lotynų Amerikos ir Karibų regioninei grupei, ir Šri Lankos ambasadorius Prasad Kariyawasam, atstovaujantis Azijos regioninei grupei. ECOSOC yra vienas pagrindinių JT institucijų greta Generalinės Asamblėjos ir Saugumo Tarybos, skirta spręsti ekonominiams ir socialiniams klausimams. Taryba teikia rekomendacijas, inicijuoja studijas, pranešimus pasauliniais ekonomikos, socialinės raidos, kultūros, švietimo, sveikatos apsaugos, žmogaus teisių bei pagrindinių laisvių klausimais ir teikia juos JT Generalinei Asamblėjai.

Iš viso Taryboje yra 54 valstybės narės, renkamos trejiems metams. Lietuva ECOSOC nare išrinkta 2005 metais. Lietuvos atstovas Tarybos viceprezidentu vieneriems metams išrinktas pirmą kartą. ECOSOC viceprezidentas dalyvauja priimant sprendimus ECOSOC biure, kuruoja priskirtą ECOSOC veiklos sritį, pavaduoja ECOSOC prezidentą.

Lietuvos užsienio reikalų ministerijos sekretorius Dalius Čekuolis sausio 19-20 dienomis Paryžiuje dalyvavo Lietuvos ambasados Prancūzijoje, Prancūzijos tarptautinių santykių instituto (IFRI) ir Prancūzijos Senato Prancūzijos ir Baltijos šalių draugystės grupės organizuojamame dviejų dienų seminare Baltijos šalių gynybos politikos klausimais.

Seminare dalyvavo Prancūzijos senatoriai, Nacionalinės Asamblėjos nariai, Baltijos valstybių Užsienio reikalų ir Gynybos ministerijų pareigūnai, žymūs Prancūzijos ir Baltijos valstybių politologai, žurnalistai, diplomatai. Lietuvai seminare taip pat atstovavo Vidaus reikalų ministerijos Tarptautinių ryšių ir Europos Sąjungos departamento direktorius Olegas Skinderskis, Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto direktorius Raimundas Lopata, Krašto apsaugos ministerijos ir Baltijos gynybos koledžo pareigūnai ir kariškiai. Seminaro metu buvo aptariama Baltijos valstybių gynybos politika NATO ir Europos Sąjungos kontekste, Baltijos valstybių santykiai su JAV, Vokietija, Prancūzija ir Lenkija, kiti aktualūs tarptautinio saugumo ir gynybos politikos klausimai.

Kadenciją baigiantis Lietuvos ambasadorius Izraelyje Alfonsas Eidintas bus skiriamas vadovauti Lietuvos ambasadai Norvegijoje. Planuojama atšaukti A.Eidintą iš ambasadoriaus Izraelyje, taip pat Pietų Afrikos Respublikai ir Etiopijai pareigų bei skirti jį ambasadoriumi Norvegijoje. Šiame poste A.Eidintas pakeis prieš keletą mėnesių iš pareigų atšauktą Česlovą Stankevičių, kuris šiuo metu dirba užsienio reikalų ministro patarėju. Ambasadoriumi Izraelyje A.Eidintas buvo paskirtas 2002 metų sausį.

Lietuvos ambasadorius Vygaudas Ušackas su žmona Loreta uždega žvakutes Švč. M. Marijos Šiluvos koplyčioje, Washingtono bazilikoje, sausio 13-ąją.

LR ambasados nuotr.

ES SIEKS MAŽINTI ENERGETINĘ PRIKLAUSOMYBĘ NUO RUSIJOS

Europos Sąjunga svarsto galimybes mažinti ES šalių energetikos sistemų priklausomybę nuo Rusijos - Europos Parlamentas sausio 17 d. išklaušė Europos Tarybos (ET) ir Europos Komisijos (EK) pareiškimų apie energijos tiekimo saugumo užtikrinimą. Neseniai kilęs Rusijos ir Ukrainos konfliktas dėl dujų tiekimo privertė ES pareigūnus atkreipti dėmesį į kai kurių ES šalių priklausomybę nuo iš Rusijos importuojamų gamtinių dujų.

ET atstovas, Austrijos ekonominių reikalų ir darbo ministras Martin Bartenstein sakė, jog pirmininkaudama ES Austrija skirs ypač daug dėmesio energijos saugumo užtikrinimui. Jis pažadėjo siekti, kad ES šalys nuolat būtų sukaupusios gamtinių dujų bent dviem mėnesiams, pranešė EP spaudos tarnyba. "Branduolinė energija yra viena iš galimybių", - teigė jis, paraginęs taupiau vartoti energiją bei daugiau naudotis nesenkančiais energijos šaltiniais.

Bet ES energetikos vadovas latvis Andris Pielbagas paragino pasimokyti iš Rusijos ir Ukrainos dujų krizės ir imtis skubių veiksmų energijos tiekimo saugumui užtikrinti. Jis pažadėjo imtis priemonių įvairinti ES gamtinių dujų tiekimo šaltinius bei maršrutus. Jis taip pat ragino veiksmingiau įgyvendinti galiojančius ES teisės aktus bei imtis veiksmų, kad bendroji ES energetikos politika taptų realybe.

Artimiausiu metu EK parengs Žaliąją knygą energetikos klausimais. Liberalų ir demokratų aljanso vardu kal-

bėjusi Lietuvos deputatė Danutė Budreikaitė teigė, jog Rusija skaldo ES, naudodamasi dabartine padėtimi, kai Sąjungos šalys apsirūpina energetiniais resursais dvišalių susitarimų pagrindu. "Ar ne pats laikas būtų prisiminti branduolinę energetiką?" - svarstė D. Budreikaitė. Ji taip pat paragino kurti bendrą ES energetikos sistemą ir bendrąją energetikos politiką, kuri priverstų Rusiją derėtis su Europos Komisija, o ne su atskirais šalimis.

Pasak deputatės, su tokiu partneriu Rusija elgtųsi pagarbiau: "Ji negalės ES visai netiekti dujų -ji tiesiog neturės kur jų dėti".

Kita Lietuvos deputatė, Liberalų ir demokratų aljanso atstovė Margarita Starkevičiūtė siūlė efektyvesnę energijos vartojimą numatyti tarp Europos kaimynystės politikos tikslą. "Galbūt net vertėtų energijos taupymo kriterijus įteisinti kaip vieną iš ES paramos teikimo sąlygų", - sakė ji. M.Starkevičiūtė taip pat paragino įkurti inovacijų centrą, skirtą naujos kartos nedidelių atominių ir panašių technologijų elektrinių sukūrimui ir įdiegimui. "Šis centras galėtų veikti šalyse, kuriose priklausomybė nuo vienintelio energetikos šaltinio yra didžiausia", - siūlė Lietuvos deputatė.

Kiek anksčiau buvę Lietuvos, Lenkijos, Latvijos ir Estijos vadovai paskelbė bendrą atvirą laišką, kuriame kritikuoja Rusijos energetinę politiką ir ragina ES parengti bendrą poziciją Rusijos atžvilgiu šiuo klausimu.

Buvusio Lietuvos parlamento pirmininko Vytauto

VAŠINGTONE PAMINĖTI TRAGIŠKI 1991 M. SAUSIO 13-OSIOS ĮVYKIAI

Lietuvos Respublikos ambasada Jungtinėse Amerikos Valstijose ir Vašingtono lietuvių bendruomenės apylinkės valdyba JAV sostinėje esančioje Nacionalinėje bazilikoje surengė sausio 13-osios minėjimą. Šv. Mišias už žuvusiųsius per 1991 m. sausio 13-tos tragiškus įvykius ir už Lietuvos laisvę aukoją kunigas Vaidotas Labašauskas.

Susirinkusius Vašingtono ir Baltimorės lietuvius bei Lietuvos draugus kreipėsi LR ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas. Jis pažymėjo, kad "1991-ųjų sausio 13-ąją Lietuvos žmonių skausmo, meilės ir laisvės troškimo darna parklupdė ir nugalėjo ginkluotą okupacinę jėgą bei komunistinio režimo likučius Lietuvoje." "Prieš 15 metų sausio 13-osios naktį Lietuvos žmonės rankomis apjuosę savo valstybės nepriklausomybės simbolius ir nepalaužiama valia juos apgynę parodė, jog laisvės troškimas yra stipriausia jėga Žemėje," kalbėjo ambasadorius prisiminęs 14- a laisvės kovotojų žuvusių 1991 m. sausio 13-ąją. "Iš savo protėvių, Lietuvos partizanų, Sibiro tremtinių, sausio 13-osios didvyrių bei visų žuvusiųjų už mūsų Nepriklausomybę rankų perėmėme laisvės dovaną. Tad tausokime ir puoselėkime laisvę bei Tautos vienybę, kad ją, tik jau sustiprėjusią, galėtume perduoti ateinančioms kartoms". *LR ambasados inf.*

Landsbergio ir Lenkijos, Latvijos bei Estijos ekspremjerų Jerz Buzek, Guntar Krast ir Mart Laar laišką sausio 17 d. išspausdino britų dienraštis *Financial Times*. Laiško autoriai teigia, kad Rusija naudoja si energetika, kad darytų įtaką kaimynėms. Pasak jų, Rusijos ir Vokietijos tiesiamas dujotiekis Baltijos jūros dugnu ne sprendžia problemą, o yra nauja problema. ES narės Lietuva, Latvija ir Lenkija smarkiai kritikuoja susitarimą tiesti vamzdyną rusiškoms gamtinėms dujoms Baltijos jūros dugnu, apeinant jų teritorijas, nes tai sumažins šių šalių energetinį saugumą. *LGITIC*

Lietuvos ir Baltarusijos visuomeninės organizacijos ir studentai, siekantys paremti kovą prieš Aleksandr Lukašenko autoritarinį režimą, Vilniuje sausio 16 d. surengė lietuvių ir baltarusių solidarumo akciją. Jos metu įvyko Baltarusijoje uždrausto filmo "Okupacija. Misterijos" peržiūra. Filmas buvo demonstruojamas Vilniaus mokytojų namuose.

PAŽAISLIO VIENUOLYNŲ VARDAS PRADEDAMAS LINKSNIUOTI IR MINISTERIJOSE

Baroko perlu Šiaurės Europoje neretai vadinamas Kauno Pažaislio kamaldulių vienuolynas šiuo metu laukia skubios Vyriausybės pagalbos. Inicijatyvinės darbo grupės ir Kauno miesto savivaldybės pastangomis surinktų lėšų nepakanka vienuolyno pastatams apšildyti ir suremontuoti, todėl Vyriausybės prašoma skirti 50 tūkst. litų finansinę paramą.

Sausio 16 d. vienuolyne apsilankęs Kauno miesto mero pavaduotojas Kazimieras Kuzminskas, kuris yra Pažaislio kamaldulių vienuolyno išsaugojimo visuomeninės inicia-

tyvinės grupės pirmininkas, informavo, kad yra raštu kreipęsis į Ministrą pirmininką Algirdą Brazauską dėl finansinės paramos Pažaislio kamaldulių vienuolynui.

Sausio 9 dieną buvo gautas Finansų ministerijos raštas, kad klausimas dėl galimybės skirti lėšų Pažaislio kamaldulių vienuolyno pastatams bus svarstomas tada, kai darbo grupė parengs vienuolyno ansamblio išsaugojimo programos projektą bei pateiks lėšų poreikio skaičiavimus. Sudaryta darbo grupė programą tikisi parengti iki šių metų kovo 31 dienos.

Susitikęs su vienuolėmis K. Kuzminskas aptarė aktualias problemas, susijusias su svečių namų kapitaliniu grindų remontu bei šildymu. Pasak vicemero, numatytiems darbams, susijusiems su grindų remontu, atlikti šiuo metu reikalinga apie 50 tūkst. litų.

Planuojama, kad sausio 26-ąją Kultūros ministerijoje vyks Pažaislio kamaldulių vienuolyno išsaugojimo darbo grupės posėdis, kuriame bus aptariamas vienuolyno išorinės aplinkos įvertinimas ir įtraukimas į UNESCO sąrašą.

LGITIC

SAUSIO ĮVYKIŲ SUKAKČIAI - NAUJA A. MARTINAIČIO ORATORIJA

Sausio 13-osios tragiškųjų įvykių penkioliktosioms metinėms paminėti sausio 13 d. Nacionalinėje filharmonijoje skambėjo premjera - kompozitoriaus Algirdo Martinaičio oratorija "Mūsų laisvė: septynios invokacijos".

Sausio 13-osios sukakties proga Seimo užsakymu sukurtą oratoriją atliko Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras, Kauno valstybinis choras, dainininkė Asta Krikščiūnaitė, saksofonininkas Petras Vyšniauskas ir sutartinių giedotojų grupė, vadovaujama Daivos Račiūnaitės-Vyčinenės. Oratoriją dirigavo profesorius Juozas Domarkas.

Visos atlikėjų pajėgos susijungė penkiose iš septynių oratorijos dalių - "Invocanten", "Gailile raso", "Sausio vidurnaktį", "Šviesa amžinoji", "Beati mortui".

Siužetinei linijai sukurti kompozitorius pasitelkė įvairius tekstus: šv. Jono laišką korintiečiams iš Naujojo Testamento, psalmes lotynų kalba, lietuviškų sutartinių tekstus, taip pat Marcelijaus Martinaičio bei Sausio 13-osios įvykiams skirtą Vlado Braziūno poeziją. Įėjimas į koncertą Lietuvos nacionalinėje filharmonijoje - buvo nemokamas.

Kompozitorius Algirdas Martinaitis - vienas iš pirmųjų Lietuvos menininkų 1989 metais apdovanotas Nacionaline kultūros ir meno premija. Už muziką teatrui 1997 m. kompozitoriui suteikta "Kristoforo" premija. Jo multimedijinė kompozicija "Teisingojo žodžio malda" 2004 m. buvo išrinkta geriausiu elektroakustiniu kūriniu Lietuvos kompozitorių sąjungos surengtame geriausių metų kūrinių konkurse. *LGITIC*

VALDOVŲ RŪMAMS NUPIRKTA PRANCŪZIŠKAS XVI AMŽIAUS BALDAS

Atstatomiems Valdovų rūmams nupirkta prancūziškas 16 amžiaus pabaigos baldas - riešutmedžio kredensas. Ispūdingais plastiniais ir reljefiniais drožiniais papuoštai senovinei spintai įsigyti skirta daugiau nei 100 tūkst. litų iš rėmėjų paaukotų lėšų, pranešė Valdovų rūmų paramos fondas.

Prancūzišką vėlyvojo renesanso baldą apžiūrėjo ir įvertino Lietuvos dailės muziejaus direktorius bei Valdovų rūmų interjerų ir ekspozicijų programos vadovas menotyrininkas Romualdas Budrys, šio muziejaus P.Gudyno restauravimo centro meninių baldų aukščiausios kategorijos restauratorius-ekspertas Alfonsas Gudzevičius, kiti specialistai ir Valdovų rūmų paramos fondo atstovai.

Po pirminės apžiūros specialistai konstatavo, jog šis

kredensas - autentiškas, originalus, gerai išlikęs baldas, turintis ypatingą meninę vertę, todėl visiškai atitinka chronologinius, meninio lygio, kilmės, tipologijos ir kitus kriterijus, keliamus įsigyjamos Valdovų rūmų interjerų vertybėms.

Specialistai mano, jog tai - Prancūzijoje (greičiausiai Liono regione) dirbusių meistrų darbo kredensas. Gali būti, kad baldas sukurtas su Fontainebleau architektūros ir dailės mokykla susijusių italų ar jų įtakoje dirbusių prancūzų meistrų, kurių kūryboje pastebimi jau ir manieristiniai elementai.

Baldas sukurtas pagal žymaus prancūzų architekto ir interjerų bei baldų dizainerio Jacques Androuet du Cerceau piešinius ir graviūras. Šio menininko stiliaus kūriniai buvo

SUGRAŽINO PRIEŠ 15 METŲ SUKURTA S. BERŽINIO FILMĄ

Kaunas, sausio 13 d. (ELTA). Krauju aplaistytos 1991 metų sausio 13-osios akimirkos buvo parodytos Kauno architektų namuose. Čia buvo parodytas Sauliaus Beržinio filmas "Lietuviški kino dienoraščiai" apie 1991 metų ginkluotą sovietų agresiją bei tautos valią būti laisvai ir nepriklausomai.

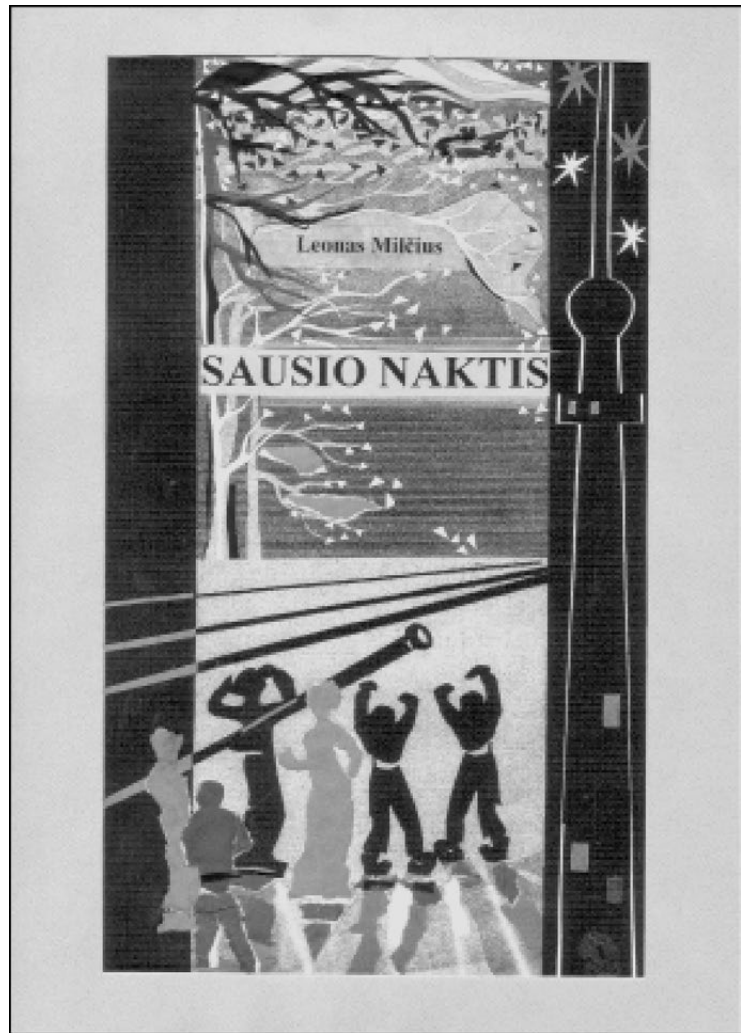
Renginyje apie filmą ir apie anuo metu sudėtingas jo kūrimo aplinkybes pasakojo pats režisierius Saulius Beržinis, renginį vedė istorikas Linas Venclauskas. 52 minučių trukmės filme, sukurtame tais pačiais 1991 metais, susipina Lietuvos valstybės ir lietuviško kino istorijos. "Lietuviškuose kino dienoraščiuose" panaudoti dokumentiniai tragiškųjų 1991 m. sausio įvykių kadrai. Juos toje taip pat kalbinami žymūs Lietuvos kino kūrėjai: Arūnas Žebriūnas, Raimondas Vabalas, Henrikas Šablevičius, Jonas Vaitkus ir kiti. *LGITIC*

labai mėgiami 16 amžiaus pabaigos prabangiausiose Prancūzijos valdovų bei įtakingiausių didikų pilyse ir rūmuose.

16 amžiaus Lietuvos valdovai ir didikai palaikė aktyvius politinius, kultūrinius ir meninius ryšius ne vien su Vidurio Europa ir Italija, bet ir su Prancūzija. Kaip žinoma, pirmasis elekcinis Lietuvos ir Lenkijos valdovas po Gediminaičių-Jogailaičių dinastijos pabaigos buvo prancūzų princas, vėlesnis karalius Henrikas III Valua.

Valdovų rūmams įsigytas baldas kaip tik atspindi Henriko Valua epochą, stilistiškai yra artimas tiek Žygimanto Augusto valdymo pabaigos, tiek ir pradiniam Vazų dinastijos valdymo Lietuvoje ir Lenkijoje periodui.

Įsigytas kredensas taps viena svarbiausių atkurtų Valdovų rūmų minėtų epochų interjerų

"Sausio naktis" – ši knyga, parašyta Kovo 11-sios Akto signataro dr. Leono Milčiaus. Tai autoriaus iliustruoti poezijos atsiminimai apie 1991 m. sausio 13-sios įvykius. Ji buvo pristatyta Raudondvario kultūros centre 2006 m. sausio 12 d. per iškilmingą sausio 13-sios penkiolikos metų sukakties paminėjimą. Minėjimo programoje buvo taip pat pastatyta "Didžioji aukos prasmė" – teatralizuotas literatūrinis-muzikinis vakaras ir "Atmintis", dailininkės V.Dūdienės karpinių paroda. Knyga yra iliustruota dail V. Dūdienės, išspausdino Utenos spaustuvė. Dr.Leonas Milčius yra *Dirvos* bendradarbis.

"Dirvos" inf.

BAŽNYTINĖ SANTUOKA – NEIŠARDOMA, PRIMENA VYSKUPAI

Už tinkamą sužadėtinų parengimą santuokos sakramentui atsakingas klebonas, kurio parapijoje tuoksis jaunavedžiai, visų pirma turi įsitikinti, ar jie apskritai gali sudaryti bažnytinę santuoką, primena Lietuvos vyskupai.

Pagal Katalikų bažnyčios kanonų teisę, bažnytinė santuoka yra neišardoma. Kol vienas iš sutuoktinių, antrą kartą santuokos sakramentas neteikiamas.

"Laisva jaunavedžių padėtis" nustatoma iš įrašų Krikštų knygoje, o jei jų nėra – pagal sužadėtinų gyvenamosios ar krikšto vietos klebono, kitus priesaika patvirtintus liudijimus.

"Būtina, kad klebonas, ku-

puošmenų, atspindinčių to meto stilistines nuostatas ir valdovų meninį skonį.

Kredensas kartu su kitomis rūmų interjerams įsigytomis vertybėmis šiuo metu yra saugomas Lietuvos dailės muziejuje. 2006 metų liepos 6 dieną meno vertybės bus pristatytos visuomenei, kai Valsybės dienos proga Taikomosios dailės muziejuje bus atidaryta atnaujintos Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų radinių ir įsigytų bei dovanotų vertybių paroda.

LGITIC

rio parapijoje vyko santuoka, apie ją kuo greičiau praneštų jaunųjų krikšto parapijos klebonui, o šis padarytų deramą įrašą Krikštų knygoje", - plenariniame posėdyje pabrėžė dvasininkai.

Pirmajame šių metų susitikime vyskupai aptarė išskylančias naujas problemas, su kuriomis susiduria užsienyje besituokiantys Lietuvos piliečiai. Ne mažiau problemų iškyla ir tuomet, kai vienas iš sutuoktinių yra užsienietis.

Bendra vyskupų nuomone, taisyklės dėl pasirengimo Santuokos sakramentui turi būti vienodos tiek Lietuvoje, tiek užsienyje gyvenantiems sužadėtiniams.

Į užsienį išvykę katalikai yra kviečiami įsitraukti į lietuviškų parapijų ar misijų gyvenimą, o ten, kur jų nėra, - į vietines bažnyčios parapijas.

Vis dėlto plenariniame posėdyje nutarta parengti dokumentą, kuris primintų bei patikslintų jau veikiančią pasirengimo Santuokos sakramentui tvarką, tikintiesiems ir dvasininkams padėtų atsakyti į iškilančius klausimus.

Prieš beveik 10 metų Lietuvos vyskupijose įvestą jaunavedžiams privalomą pasirengimo santuokos sakramentui programą koordinuoja Lietuvos šeimoms centras.

LGITIC

POKALBIS SU BUVUSIU PREZIDENTU ROLANDU PAKSU

Vilniuje, 2005 m. spalio 13, su New York lietuvių radijo programos vedėja dr. Giedre Kumpikaite.

GK: *Pone prezidente, aš norėjau paklausti Jūsų, kaip Jūs dabar jaučiatės artėjant maždaug dviem metams, kai prasidėjo visi šitie nemalonumai.*

RP: Iš tikrųjų, laikas labai greitai bėga, ir teisingai pasakius, spalio gale jau bus du metai kai oficialiai prasidėjo skandalas, aš tą vadinu ne skandalu, o sąmokslo ir perversmu. Kiek jis truko tas pats paruošiamasis etapas, to pačio skandalo, kai į viešumą spalio mėnesį išėjo ir prasidėjo tos garsiosios Saugumo Departamento pažymos... jaučiuosi labai normaliai.

Jaučiuosi labai normaliai. Visų pirma, aš esu partijos pirmininkas tos partijos, kurią pats įkūriau, daugiau dėmesio skiriu šeimai, kaip ir sakiau, skraidau, sportuoju, tenisą žaidžiu, turiu visokių planų, tam tarpe ir politinių planų, nes kaip jau gyvenimas moko, kad niekuomet iš neteisingų neišeina teisingumas, anksčiau ar vėliau toji tiesa... išaiškėja, yra ištraukiama į dienos šviesą. (...) taip kad politiniai oponentai, kurie norėjo sužlugdyti tiek mane, tiek partiją nelaimės. Yra tokia rusų poeto, dainininko daina... Visockio daina... nežinau, koks būtų vertimas į lietuvių kalbą. Vyksta vilko medžioklė... iš vilko sąmonės išeina kažkokie tai žodžiai... medžiotojai žiemos metu aptvėrė vilką raudonom vėliavėlėm, vilkas vis vien veržiasi per tuos medžiotojus, per tas raudonas vėliavėles. Tai aš taip galvoju, kad kartais lyginu save su ta daina ir su tuo vilku kartais sulyginu, nes kai teko pasitraukti iš premjero posto dėl Mažeikių Naftos privatizavimo, kai aš nesutikau pasirašyti tą nenaudingą sutartį, na daugelis politinių oponentų vėl kalbėjo, kad čia yra politinis momentas...paskui buvo išardyta kita koalicija, kur man vėl teko vadovauti Vyriausybei, čia Paulausko ranka buvo padarytas dalykas, ir vėl po kiek laiko teko užimti aukščiausią postą. Dabar yra padaryta taip, kad aš nebegalėčiau kandidatuoti į jokią postą, kuriam yra reikalinga priesaika, jie priėmė tokį sprendimą. Bet aš galvoju, kad laikas viską sustatys į vietas. Yra Strasburgo teismas. Galų gale yra politinis gyvenimas, galų gale žmonės pamatė Lietuvą o kas gi iš tikrųjų.

O kas gi iš tikrųjų? Dabar mes turime korupciją ant korupcijos, skandalą po skandalo, aukščiausiuose ešelonuose dirba KGB karininkai, kad kažkas tai tuo metu kai mes stovėjom už nepriklausomybę Lietu-

voje, Baltijos kelyje, prie parlamento, būtų pasakę žmonėms, kad Saugumo departamento vadovas bus KGB rezervistas, arba Užsienio diplomatijos šefas bus KGB rezervistas, arba bus surašyti parlamentaro pokalbiai, kad jie ten ima pinigų už kažkokius tai projektus, ir panašiai, panašiai, tai nieks nebūtų patikėjęs. Deja, situacija tokia dabar yra, čia visiškai nesenai – aš gal per ilgai atsakinėju į tą vieną klausimą – visiškai nesenai dalyvavau tokioj laidoj, praeitą savaitę tiesioginėj laidoj Klaipėdoj, laida buvo visiškai nepolitinė, nors jinai iš karto tapo man dalyvaujant politinė, nes žmonės galėjo tiesiogiai skambinti ir užduoti klausimus. Nu, noriu pasakyti, kad net per visą tą politinį mano gyvenimą, veiklą, dar niekuomet aš neturėjau tokio palaikymo. Nes žmonės iš tikrųjų, tada kai buvo ta šmeižto kompanija, kuri buvo nuo ryto iki vakaro, kai kurie pasipiktino. Ir dabar, laikui bėgant, jeigu aš užduočiau klausimą – “Už ką buvo pašalintas prezidentas? Už ką?”

Man atrodo, kad iš devynių, arba iš dešimties žmonių devyni neatsakytų. Už ką? Už kokius nusikaltimus?” “Ką jis padarė?” Užtai, kad spaudė, kad būtų tvarka, kad žiūrėjo, kad žemę grobsto, kad norėjo ištirti Mažeikių Naftos privatizavimą, kad pašalino korumpuotus teisėjus, kad, diplomatai, kurie ėmė kyšius buvo pašalinti? Tai pagrindinis atsakymas yra “prezidentas buvo pašalintas”, kad aš buvau pašalintas, už tai, kad valdančioji sistema, kuri dabar labai patogia gyvena, nežiūrėdami į Lietuvos žmones, pajuto pavojų sau, savo egzistencijai. Tai toks... toks... toks... toks mano supratimas yra, toks yra didelės dalies Lietuvos žmonių supratimas, ir tai, kad jeigu, aš manau, kad gyvenimas eina į priekį ruošiamės savi-valdybių rinkimams, o po to parlamentiniam, o gyvenimas dar parodys, kad dar ir prezidentiniai rinkimai ateis.

GK: *Ar Jūs gailitės, kad Jūs neatsistatydinot prieš tą galutinį sprendimą? Kad Jums nebūtų uždrausta stoti į prezidento rinkimus?*

RP: Politinių oponentų tikslas buvo, kad aš neišlaikyčiau tos psichologinės įtampos, to žiniasklaidos puolimo, ar politikų puolimo, ir aš žengčiau tą žingsnį, ir klaidingai suprasdami mano atsistatydinimą iš premjero pareigų dėl Mažeikių Naftos privatizavimo, žalingo privatizavimo, jie būtent ir mušė į tą tikslą, kad aš žengčiau tą

2003-ųjų metų Gedulo ir vilties, okupacijos ir genocido atmintinų dienų minėjimas. Iš kairės – LR Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, LR prezidentas Rolandas Paksas ir LR ministras pirmininkas Algirdas Mykolas Brazauskas.

www.lrs.lt

žingsnį, bet, jeigu aš būčiau tą dalyką padaręs, be abejo aš būčiau išsaugojęs socialines garantijas, be abejo... ir rezidencijos... ar kaip ten pensijos kokios panašios, bet ne dėl to aš atėjau į tą postą, ne dėlto atėjau, kad atsistatydinti būdamas teisingas, ne dėl to. Aš suprantu, kad kiekvienas žmogus padaro klaidų, lygiai taip kaip ir aš padariau tų klaidų, ir tas kuris nedirba, tas ir nepadaro tų klaidų, jeigu darai, ir tų klaidų visuomet atsiranda, bet tos klaidos, tai gali būti vertinamos kaip klaidos, bet jokia būdu ne taip kaip buvo vertinta mano, mano patarėjų veikla, kaip buvo kalbama apie tarptautinius nusikaltėlius, mafiją, ...Rusijos kažkokius tai... panašiai, panašiai... Ar tas Paksas jau toks ir nepažįstamas? Buvo meras, viskas tvarkoj. Nebuvo nei šnipas, nei kažkas. Buvo premjeras, irgi viskas buvo tvarkoj. Vėl meras, vėl premjeras, opozicijos lyderis, ir tik staiga, tapus prezidentu, pasidarė visi tie dalykai apie, kuriuos pusę metų netilo visi laikraščiai. Aš negalėjau išduoti tų žmonių, kurie patikėjo manim, ir nei sekundę negalvojau atsistatydinti, nei sekundę. Nors tokių patarimų buvo iš vienos ir iš kitos ... pusės.

GK: *Iš tikrųjų, iš tų trijų kaltinimų, liko tik tai tas vienas, ir tas vienas, man atrodo, toks minimalus, suteikimas pilietybės išskirtine tvarka. Man atrodo, kad tas buvo padaryta ir kitų prezidentų labai daug kartų.*

RP: 847-ios pilietybės, jeigu tiksliai kalbėt, buvo suteiktos Adamkaus ir Brazausko. Lygiai tokia pat tvarka, lygiai tokia pat tvarka, lygiai tokia pat sistema, lygiai vadovaujantiems tokiais pačiais įstatymais – 847 pilietybės. Iš kurių, - aš įdėmiai išsistudijavęs esu tas pilietybių suteikimo istorijas – aš galėčiau rast ir nusi-

kaltėlių, ir mažamečių vaikų, ir giminių, ir galų gale net 200 žmonių yra, kurie absoliučiai neturi jokių nuopelnų Lietuvos valstybei, bet, tai yra viskas tvarkoje. Kai aš suteikiau dešimčiai žmonių pilietybę, šitas buvo netvarkoje. Aš kalbu apie tuos dvigubus standartus. Aš tiksliai nežinau, bet man atrodo, būtent dėl pilietybės, dėl pilietybės, byla yra Strasburge, aš turiu omeny Jurius Borisovas yra pateikęs savo skundą į Strasburgą, į Žmogaus Teisių Teismą, ir aš esu šimtu procentu įsitikinęs, kad... kad ten bus laimėta, tai nebeliks nei vieno kaltinimo, nebeliks nei vieno kaltinimo, dėl kurio buvo skandalas kilęs.

GK: *Jeigu būtų galimybė, ar Jūs vėl norėtumėt eiti į prezidento rinkimus?*

RP: Prezidento postas yra galimybė išspręst daugelį problemų kur egzistuoja Lietuvoj. Tai, būtent noras tas problemas išspręsti, kad valstybė vis tik tai būtų šiuolaikinė, civilizuota, demokratiška, turtinga, atsakinga, įtakinga, surast daug būdų... tai būtent reikalingas prezidento postas. Ir aš padarysiu iš tikrųjų viską, kad būtų taip kaip turėtų būti valstybėj. Aš vartoju tokį pavyzdį kartais, kai man sako, “Nugi Tau uždraudė. Atėjo Tau gauti, ar tas vėliavėles raudonas uždėjo, nieko negali padaryti. Aš vartoju tokį pavyzdį: Mūsų tėvai kai buvo, mūsų tėvai, mūsų seneliai kai buvo vežami į Sibirą, į Kazakstaną, gyvuliniais vagonais, jiems irgi sakė, kad “Jūs čia supūsit išvežti, kad Jūs niekuomet nebegrišit į Lietuvą”, kad “Jūs esat tokie ir anokie”. Prabėgo laikas, ir sugrižo, ir tą Lietuvą kūrė, ir gyveno, ir tuokėsi, ir vaikus gimdė. Viskas pasikeičia, viskas pasikeičia, dar kartą sakau iš neteisybės negali būti teisybė. Reikia tik tai kantrybės, laiko, ir, kaip Churchill, kuris man labai pa-

tinka, pasakė, “Niekada, niekada, niekada ir dar kartą niekada nepasiduok”.

GK: *Jūs esate tikintis žmogus. Ar Jums Jūsų tikėjimas daug padėjo šiose sunkiose sąlygose?*

RP: Taip, aš esu tikintis ir mano šeima yra tikinti, ir sunku būtų pasakyti, kad patikėtų žmonės, bet šeimoje buvo absolūti ramybė, ir bent jau parvažiavus tuo metu, to perversmo metu, aš visuomet šeimoj rasdavau ramybę. Būtent tas tikėjimas, tikėjimas į Dievą, į šviesesnę rytojų padėjo atlaikyti. Stebisi kartais kiti, “Kaip atlaikė? Kaip tu ištvėrei?” Be šito būtų buvę sunku. Gal šiek tiek yra gaila, kad kai kurie Bažnyčios vadovai šiek tiek ne taip pasielgė, kaip, mano supratimu, turėtų doras katalikas, doras katalikas, ne taip. Dar pačio, pačio perversmo eigose, dar jų net nebuvo, aš stebėjau tokį įdomų procesą: keletas televizijos kanalų, keletas laikraščių labai puolė Bažnyčią, buvo keliami ten kunigų kažkokie tai santykiai, tokie kokie neturėtų būti. Aš kalbu apie homoseksualizmą šitoj bendruomenėj, kad ten kažkas kažką tai pavogė, kad ten kažkas kažką tai padarė. Aš galvodavau, kodėl čia dabar, kodėl čia dabar, nei iš šio nei iš to, net juodžiausiais sovietiniais laikais nebuvo ta Bažnyčia taip puolama kaip dabar, nei iš šio nei iš to yra puolama? Paskui aš bandžiau atspėti. Aišku tai čia yra mano spėjimas, čia tik laikas gali parodyti ar aš teisingas ar neteisingas, kad šitas puolimas prieš Bažnyčią buvo preliudija tam, kad kažkas iš Bažnyčios vadovų tada kai bus pradėtas skandalas stotų skandalo organizatorių pusėj. Už tylą. Ar aš klystu? Gyvenimas parodys. Bet, bet tuo metu kai, kai sakysim, kai yra mūsų religinės šventės, kai kurie vadovai Bažnyčios

(Nukelta į 10 psl.)

(Atkelta iš 9 psl.)

POKALBIS SU BUVUSIU...

įsijungę į politinę kovą mano oponentų, tai iš tikrųjų mane ir nuliūdino ir nustebino.

GK: *Bažnyčia bendrai visuomet buvo dešiniųjų pusėj, krikdemų. Ar ji keičia savo požiūrį?*

RP: Man atrodo, kad Bažnyčia neturėtų būti nei vienoj pusėj, nei kitoj pusėj? Bažnyčiai svarbus yra žmogus, kokias pusei jis bepriklaušytų; ir antras dalykas, jeigu imti mano vadovaujamą partiją, tą partiją galima vadinti pro-prezidentine, centro dešine, centro dešine; ir trečias dalykas tai katalikiškos vertybės, - stiprų ryšį tarp Bažnyčios ir Valstybės – aš kiekvieną kartą ir kalbėjau, ir kalbėjau ne vieną kartą, apie tai, kalbėjau, tai kad reikia stiprint Valstybės ir Bažnyčios santykius. Vien todėl, kad Bažnyčia išsilaikė per tokius sudėtingus laikotarpius, ir žmonės rasdavo kažkokią tai užuovėją Bažnyčios tarpe, ir tai padėdavo žmonėms, nes tai yra nu, tokios amžinos vertybės, ką Bažnyčia proteguoja, ką ji kalba, ką jina daro, ir mano suvokimu, kad Lietuvoje, tuo metu, kai aš vykdžiau prezidento pareigas, iš tikrųjų reikėjo, stipresnio ryšio su Bažnyčia. Pavyzdžiui, per rinkimų kampaniją aš matyt apsilankiau visose, praktiškai susitikau su visais kunigais, klebonais. Vienas susitikimas gal buvo keistas susitikimas, keistas kunigas, nepamenu jo vardo. Aš matyt gavau tą stiprumą reikalingą žmonėms, reikalingą Valstybei, kurio reikia prisisemti Bažnyčioj. Tokia ir buvo mano pozicija. O liberaldemokratai, bent jau šitie, kuriems man tenka vadovaut, yra aiškiai centro dešinėj, centro dešinėj. Į centro dešinę pagal tą, politinę orientaciją, ir tai paėmus mūsų programą, absoliučiai atitinka Bažnyčios požiūriui į gyvenimą.

GK: *Ar galėtumėte pasakyti konkrečiai kokia yra Jūsų partijos programa? Ar yra tam tikrų stiprių punktų?*

RP: Be abejo, kad yra stiprių punktų ir ta programa yra padaryta ne čia atsėdus kabinete, ne užsidarius kažkokiuose Vilniaus pastatuose, padaryta yra, būtent, apvažiavus visą Lietuvą, susitikus su daugybe žmonių. Man būdavo labai lengva, kai žinodavau kokia reali situacija Lietuvoj, ir kaip žmonės galvoja, ko jie nori, ko jie siekia. Kadangi aš niekuomet nevengiau bendrauti su žmonėmis. Rinkimų kompanijai žinau esu sakęs, esu sakęs, prezidentinei rinkimų kompanijai, aš susitikau dar prieš, (...) būtent, tą ką jie man kalbėjo, tai ir atsirado kaip griaučiai tai programai, ir ta pati tvarka, (...)

ir demokratija, ir rūpestis šeima, ir studentų problemos, galų gale, nesaugumas, (...), - nors generalinio komisaro reitingai viršūnėje – žmonės bijo kaime vakare į gatvę išeiti. Galų gale, kad mes turėtume savo poziciją Europos Sąjungoj ir NATO. Ir dabar yra nutylima, kad, būtent, mano prezidentūros laiku Valsitybė tapo ir NATO nare ir Europos Sąjungos nare. Aš atsimenu, kai buvo skelbiamas referendumas dėl Europos Sąjungos, dėl stojimo į Europos sąjungą, tai daugelis politikų tiesiog buvo panikoj kaip čia žmonės įkalbėt balsuot. Nu aš praktiškai procento tikslumu atspėjau kiek žmonių ateis ir kiek balsuos už įstojimą į Europos Sąjungą, ir nesėdėjau prezidento ofise, o dešimt dienų prieš tą referendumą, važiavau po Lietuvą ir aiškinau žmonėms apie Europos Sąjungą, ir puikiai žinodamas jų nuostatus... labai ramiai laukiau referendumo rezultatų. Faktiškai, po kabeliu, atspėjau rezultatus.

Mane domina kokia Lietuva turėtų būti Europos Sąjungoje. Labai nesinorėtų, kad ji būtų kažkoks tai pakraštys, užmirštas pakraštys, periferija, kad didesnes valstybes Europos Sąjungoje būtų įtakingesnės, o Lietuva būtų kitokia. Aš daug pastangų dėjau, kad būtų išlaikytas valstybinis identitetas. Kad Lietuva su Europos Sąjunga įjungtų greitkelį, ko dabar nėra. Mes pradėtume, galų gale, geležinkelius tiesti ir, kad susisiektum su Europos Sąjunga būtų civilizuotas o ne taip kaip dabar, iš Vilniaus į Varšuvą reikia važiuot vos ne 20 valandų traukiniu. Kad atsirastų dujotiekiai, kad mes nebūtume prisikabinę vien tik ant Rusijos... bet įdomiausias dalykas tai, kad dabar kalbant apie tą nušalinimą, arba perversmą, sąmokslą, Paksas buvo susijęs su rusais, - čia jau ne mano mintys, čia vieno žurnalisto mintys, bet man jos labai patinka – tai dabar, logiškai jeigu galvoti, jeigu Rusijos pusėj, jeigu įdėjau savo pinigų arba įdėjau daug pastangų, kad pastatyt prezidentą, tai kodėl reikėtų patraukt? Kodėl pavyzdžiui Brazauskas, Paulauskas, Uspaskichas, kurie yra lyg tai pro-rusiški politikai Lietuvoje susivienijo ir nori patraukt, - jeigu aš būčiau nuo Rusijos priklausomas? Kita vertus, kodėl susivienijo Adamkus, Zuokas, Kubilius, Landsbergis ir nori patraukt, kurie yra vakarietiški, norėtų mane patraukt taip pat? Išeitų taip, kad Paksas neatstovauja nei Rusijos, neatstovauja nei Amerikos. Kai jis atstovauja Lietuvos žmonių pusę ir savo veiksmams, savo darbu kelia grėsmę tai valdančiai elitai ar sistemai, kuri praktiškai nebežiūri žmonių, praktiškai nebežiūri žmonių. Štai

2003-ųjų metų lapkričio 4 d. į pirmą posėdį susirinko Seimo laikinoji tyrimo komisija dėl galimų grėsmių Lietuvos nacionaliniam saugumui ir pradėjo tirti R. Pakso bylą. Pagrindiniai asmenys: Barakauskas D.A., Kašėta A., Kubilius A., Kružinauskas S., Mačernius Z., Sadeckas A., Sakalas A., Stankevič V.

www.lrs.lt

kur buvo pagrindinė priežastis to nušalinimo. Vieni sako, kad reikėjo palaukt, neskubėt, reikėjo sustiprėt, reikėjo kad daugiau tavo partijos narių ateitų į Seimą, didesnė parama būtų ir taip toliau. Aš manau, kad nieko nebūtų pasikeitę.

GK: *Kokia yra Jūsų nuomonė apie Uspaskichą?*

RP: Atvirai sakant, nei aš čia turiu kažkokio tai noro ar intencijos jį girti ar jį peikti, bet jeigu paėmus tą punktą, ar tą laikotarpį, kai jis buvo ministru, susidorojimas su juo vyko labai panašiais būdais. Kažkokia spaudos ataka, politikų ataka, diplomos, ne diplomos. Nežinau ar jis turi tą diplomą, ar neturi, nei man rūpi nei ką. Žinoma, meluoti negerai, bet stebėdamas tą procesą, kai per keletą mėnesių jam teko pasitraukt iš ministro posto ir iš Seimo nario posto, na, scenarijus buvo panašus. Tikslai skirtumas priešų yra šioks toks kitoks. Jisai pats pasitraukė. O aš pasielgiau kitaip. Aš dėlto nesigailiu. Negalėjau aš apvilt žmonių. Ką aš sakyčiau žmonėms? Parvažiuočiau dabar į savo gimtinę, arba į kitą kažkokią vietą, kaip aš jiems pasakyčiau, į akis pažiūrėčiau: “Nu sunku buvo, sunku buvo” Kodėl aš turėjau pasitraukt? Kaip jie galėtų patikėt manim dar kartą jeigu to reikėtų. “Mes Tau patikėjom, o Tu pasitraukei!” Kodėl? Kad gaut kažkokias tai socialines garantijas? Kad išlaikyt ten kažkokias tai kitas politines perspektyvas?

GK: *Kokia yra dabar Jūsų politinė veikla? Kaip Jūs matote savo politinę ateitį?*

RP: Pirmas dalykas, tai liberaldemokratų partija, reitingai po truputį kyla į viršų, atsigauja po to laikotarpio, kai buvo labai sudėtinga. Dabar ketvirta pozicija užima tarp partijų. Aš manau, kad po tokio sunkaus laikotarpio, tai la-

bai gerai; antras dalykas, tai aš esu, be abejo, išanalizavęs visą tą situaciją kuri buvo, esu padaręs savo išvadas, kokias klaidas aš padariau, ko reikėjo, ko nereikėjo; trečias dalykas, yra mano Strasburgo Žmonių Teisių Teismas. Aš būnu optimistiškai nusiteikęs.

GK: *Lietuva turi galimybę atpirkti Mažeikių Naftos akciją? Ar tai būtų gerai?*

RP: Visuomet sakiau ir sakysiu, kad geriausias variantas Lietuvai gerai būtų, kad trečdalis akcijų turėtų Lietuva, Lietuvos valstybė; trečdalis akcijų tai kompanijai, kuri stabiliai teikia žaliavas, ir trečdalis akcijų atitektų vakarietiški kompanijai, kuri gali investuoti į modernizaciją, įmones ir užtikrinti žaliavų pardavimą, pačių, pačių produktų pardavimą. Šita vakarietiška kokybė, man atrodo, kad šis variantas būtų pats geriausias ir aš tą jau kalbu nuo 99-ų metų. Dabar situacija komplikuojasi, ir, iš tikrųjų, situacija komplikuojasi tuo aspektu, kad paskutinėmis žiniomis yra areštuotos Yukos akcijos, ir koks gali būti valstybinis sprendimas, man yra šiandien sudėtinga pasakyti. Bet, šioj vietoj, keistai man atrodo Konservatorių tikslai. Pirmas dalykas, na, aš suprantu, kad kalbėti su Jumis apie amerikiečių kompaniją, ir pasakyti tiesą, tai yra nepopuliaru, bet ta praeitis atnešė labai, labai daug žalos, labai, labai daug žalos, ir politinės žalos, ir ekonominės žalos, žmonės nusivylė tokiais sprendimais. Už Vyriausybės nugarų, už vyriausybės nugarų Yukos su Williams susitarė, ir nupirko iš Williams tas akcijas, ir, aš manau, jie labai daug užmokėjo Williams už tas akcijas. Williams išeina už (...) gamyklas, už vyriausybės nugarų yra susitariama su rusų kompanija Yukos, jie tampa savininkai mūsų Mažeikių

įmonės ir panašu, kad dabar, gali būt ir toks variantas, kad Yukos bus nacionalizuota, taps valstybinė įmonė. Reiškia Mažeikių Nafta atitenka Rusijos kažkokiai tai valstybinei įmonei, ir raudona linija per šičia eina, kad visur kyšo Konservatoriais, man labai nepatogu kalbėti apie tą partiją, kurios narys aš buvau, iš tikrųjų ten yra ir puiki programa ir šiaip priimtina, bet dabartiniai Konservatorių vadovai ir būsimi matau, turėtų prisiimti atsakomybę už tokius dalykus, ir, kai būdamas prezidentu, aš raginau generalinį prokurorą, kad kuo greičiau ištirtų kas yra atsakingas, man buvo didelis pasipriešinimas, ir aš manau buvo dar vienas į tą apkaltos arba į tą perversmo scenarijų, nes jie jautė, kad alsuoja prokurorai. Na man pasitraukus iš to posto, arba, po apkaltos, šitas dalykas užgeso tuoju, senaties terminas, ir niekas nėra kaltas, net išdininkai, kurie buvo, na, traukiami, kaip, kaip ten viceministrai, panašiai, panašiai, irgi jie nėra kalti. Nes pasisakoma, tvarkomas ten įregistruotas yra ten įstatymo projektas, kad negalių senaties už sunkius ekonominius nusikaltimus... ir atsakyti, ir nepasislėpt po penkių metų. Užduočiau aš klausimą bet kam šičia, “Ar žinot nors vieną, kuris buvo nubaustas... už išvogtą banką, tuo pačiu Mažeikių Nafta, kad ten aluokės visokios ten dirbo, ir vėl apvogė žmones, kad vyksta ten kontrabandiniai sriautai, tai žinot nėra. Viena valdžia, kuri, sakykim tą daro, oponentai kritikuoja, susikeičia, tampa oponentai valdžiai ir vėl tas pats – kritika vyksta, senaties terminai baigiasi, ir niekas už nieką neatsako. Net ir iš Valstybės.

(...) Bet aš manau, kad jie to labai bijojo, jei būtų pavykę iki galo tą išaiškinti.

(Nukelta į 11 psl.)

RENGINIŲ KALENDORIUS

VASARIO 25 d., šeštadienį, 6:00 val. vak. Vasario 16-osios minėjimas Dievo motinos parapijos didžiojoje salėje. Rengia Clevelando LB apylinkė ir ALT skyrius.

VASARIO 26 d., 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos blynų priešpiečiai, parapijos salėje.

BALANDŽIO 23 d., 11:30 v.r. - Atvelykio stalas Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 14 d., 11:30 v.r. Motinos dienos priešpiečiai Šv.Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 29 d. 8:30 v.r. – Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, šv. Mišios ir pusryčiai. Rengia katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

BIRŽELIO 11 d., sekmadienį, 3:00 val. p.p. Baisiojo Birželio minėjimas Latvių bažnyčioje, Lakewood, OH. Rengia Clevelando Baltiečių komitetas.

BIRŽELIO 18 d. 11:30 Tėvų dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 12 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

LAIŠKAS REDAKCIJAI

“DIRVOS” ADMINISTRACIJAI,

Noriu Jūsų atsprašyti, kad iki šiol nepratėčiau “Dirvos” prenumeratą. Siunčiu 55 ir 15 dolerius ir noriu paprašyti, kad ateityje nenumatęs “Dirvą” skaityti.

Aš esu 84 m. amžiaus ir paskutiniaisiais metais labai susilpnėjo mano akys. Turėjau katarakto operaciją, kuri mažai padėjo, kad ir su pakeistais akiniais. “Draugą” skaičiau 40 metų ir jį atsakiau praeitais metais spalio mėn.

Gyvenu vienas, žmona mirė prieš 25 metus, visi 4 vai-

kai gyvena atskirai, turiu trejetą anūkų, bet ateitis liūdna ir bijau netekti vairuoti mašiną leidimo, Lietuvoj vadinamų “teisių”.

Labai ačiū Jums už “Dirvą”, kuri labai pasikeitė. Lietuvių kalboj vartojama naujų žodžių, kurių nebuvau girdėjęs. Viena mano marti Lietuvoj buvo mokytoja, bet ir ji ne visus tokius žodžius yra girdėjusi.

Su pagarba!

*Lionginas A. Špokas,
Crystal Lake, IL*

LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:00-9:30 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

Brangūs Los Angeles ir apylinkių lietuviai,

Šiais metais Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo **Vasario 16-tos** 88-ąsias metines švęsime **vasario 12 d., sekmadienį**, Šv. Kazimiero parapijos patalpose. JAV Lietuvių Bendruomenė ir Amerikos Lietuvių Taryba kviečia visus atvykti į minėjimą ir ta proga prisidėti savo auka išeivijos lietuvybės stiprinimui.

Šventės programoje: 10:15 val. vėliavų pakėlimas parapijos kieme,
10:30 val. iškilmingos Šv. Mišios,
12:00 val. minėjimas ir meninė programa.

Minėjimo kalbėtoja bus **dr. Elona Vaišnienė**, JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos vicepirmininkė.

Po minėjimo žemutinėje parapijos salėje bus pietūs. Dėl rezervacijų skambinkite **Nemyrai Enck (310) 231-0018 arba Onutei Katilienei (323) 650-2263.**

Antanas Polikaitis
JAV LB Vakarų apygardos pirmininkas
(805) 496-9711

Albinas Markevičius
ALT’os Californijos skyriaus pirmininkas
(310) 828-7525

(Atkelta iš 10 psl.)

POKALBIS SU BUVUSIU...

(Prezidentas dar grįžo prie Mažeikių Naftos klausimo).

Derantis su Williams kompanija, apie Vyriausybės rūmus jau sukinėjosi Yukos atstovai, jau sukinėjosi tuo metu. Taip kad, versija ta, kad buvo iš karto galvojama, kad Williams ateis, nusunks, paims pinigus ir paskui paliks (...) man atrodo, kad tai yra labai tokia tvirta versija, kad buvo iš anksto viskas sugalvota, kad šitaip reikia padaryt. O kai buvo kalbama, kad čia nepateksime į NATO, nepateksime į Europos Sąjungą, man tai juoką kelia. Turėt neūkišką sprendimą ir remtis politine motyvacija... estai, latviai kartu su mumis pateko į NATO ir į Europos Sąjungą, kartu pateko, o estų premjeras, savo laiku, yra patraukęs vieną panašią kompaniją iš elektros tinklų privatizavimo, atrodo amerikietiška kompaniją. Visi žmonės puikiai supranta, kad negali daryt žalos valstybei. Čia nieko bendro su NATO ar Europos Sąjunga nėra.

GK: *Beveik viskas jau yra privatizuota ir sakysim, perleista į svetimas rankas. Ar dar kas nors liko iš tų stambių lietuviškų įmonių arba žaliavos turinčių kompanijų?*

RP: Dauguma iš svarbiausių objektų, kaip Jūs sakote, yra privatizuoti, vieniems sekasi geriau, kitiems sekasi blogiau darbuotis, bet, jeigu kalbėti bendrai, tai dar yra tokių kurie norėtų rasti pirkėjus, kurie norėtų privatizuotis. Na, imkim Kaišiadorių ir elektrinę, iš tikrųjų, tai yra puikus objektas. (Kalbama), kad būtų pastatytas naujas reaktorius. Tai tampa labai patrauklu.

GK: *Kaip Jūs žiūrite į dabartinį Vilnių? Ar ne per daug dangoraižių?*

RP: Nėra labai etiška man, kaip buvusiam Vilniaus merui kritikuot dabartinį. Iš karto gali kilti nepasitenkinimas, ir panašiai, ir panašiai. (Prez. kalbėjo apie įkurtą pliažą); trečiojo vietoj, lietaus kanalizacija – kai

kuriose Vilniaus vietose dar yra lenkų laikų ir kai būna liūtys... aš dar nekalbu apie apvažiavimus... ir automagistrales. Dėl dangoraižių, nematyčiau problemos, bet... man nepatinka, kai randama kokia vieta ir visiškai iš konteksto iššoka kažkoks tai pastatas. Šita tai man nepatinka. Norint išlaikyti tą mūsų istorinį Vilnių, dangoraižiams turėtų būti skirta vieta, bet tarp autentiškų senoviškų arba architektūriškų paminklų, išspaus tas kažkoks tai stiklinis monstras, kuris atneša didelius pinigus ne tik statytojui bet ir prekybų centrui... Na aš jau nekalbu apie tuos skandalus, ir tuos Tarybos darbus, ir Rubikonus... turėtų Premjeras, Seimo Pirmininkas ir Prezidentas bent jau pasakyt griežtesnę poziciją. Dabar, lyg tai kritikuoja Adamkus, bet pasikviečia į savo vakarienę; Paulauskas kritikuoja, bet jo žmonės dirba toje pačioje koalicijoje; Brazauskas, mano supratimu, iš vis ne kritikuoja, jam labai gerai ten tie viešbučiai statosi šalia Vingio parko ir panašiai... Dabar, kažkas labai gerai yra įvardinęs dabartinę situaciją Lietuvoj, kad tai yra iš dalies žiniasklaidos magnatu, iš dalies verslininkų, iš dalies politikų konglomeratiniai ryšiai, kad jie nieko į savo tarpą neįsileidžia, o tie, kurie norėtų kažką kitką arba prieštarauja, yra paprasčiausiai sudorojami, arba politiniai arba per tą patį verslą. Man atrodo, šiandien Lietuvoj labai būdinga ir sudėtinga šita situacija.

GK: *Ar Jūs dabar esate tokioj filosofinėj, geroj nuotaikoj?*

RP: Nu, jei žinoma, galvotum, kad ten kažkas tai su tavim padarė taip ir visą laiką grįžtum į tą etapą, ir negalėtum atleisti, negalėtum užmiršt, negalėtum eit į priekį, tai iš tikrųjų blogai. Bet, bet koks gyvenimo etapas turi praeitį. Reikia žiūrėt į priekį.

GK: *Koks būtų vienintelis arba svarbiausias dalykas, kurį Jūs galėtumėte pakeisti – arba politikoj, arba kas liečia Vilnių, arba Lietuvos įvaizdį. Kas Jums dabar svarbiausia šiuo momentu?*

RP: Turėčiau pakartoti tuos pačius žodžius – pažangi, kultūringa, turtinga, vakarietiška šalis ir laimingi žmonės.

Redakcijos pastaba. Šis pasikalbėjimas spausdinamas “Dirvos” leidėjų pageidavimu. Pokalbio kalba netaisyta.

(Atkelta iš 6 psl.)

AMBASADORIUS...

su gražiu jubiliejumi, ir pasidžiaugė, kad praėjusiais metais Palm Beach buvo įkurta šeštadieninė lituanistinė mokyklėlė “Saulės krantas”.

LR ambasados inf.

DIRVAI AUKOJO

D.Januta, Oakland, CA	122
G.Siliūnas, Flushing, NY	100
Č.Šatkas, Kirtland, OH	100
Anonimas, Cleveland, OH	60
J.Ardys, Fairview, PA	55
A.Januška, Milton, MA	45
K.Paškonis, Eastlake, OH	45
E.Petrini, Jackson, MS	45
S.Dimas, Middle Village, NY	30
V.Plukas, Santa Monica, CA	22
P.Švarcas, Oceanside, CA	22
K.Civinskas, Brecksville, OH	20
I.Prikockis, Warrington, PA	20
V.Rugienius, Livonia, MI	20
B.Aras, Thousand Oaks, CA	15
S.Petrulis, Omaha, NE	15
J.Šiaučiūnas, Cicero, IL	15
L.Špokas, Crystal Lake, IL	15
H.Andruška, Woodhaven, NY	10
V.Armalis, Baltimore, MD	10
A.Balas, Richmond Hts., OH	10
M.Bartkus, Pepperell, MA	10
K.Inta, N.Akmenė, Lietuva	10
Liet. Taut. Sąjunga, Lietuva	10
L.Milčius, Raudondvaris, Lietuva	10
M.Treinys, Kaunas, Lietuva	10
J.Kartanas, Omaha, NE	5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

SEIMO NARIAI POSĖDĮ BAIGĖ LIETUVIŲ KALBOS DIKTANTU

Daugiau nei trys dešimtys Seimo narių galėjo mintimis grįžti į tolimą praeitį ir pasijusti, lyg vėl sėdėtų mokyklos suolo. Vilniaus Baltupių vidurinės mokyklos mokiniai pakvietė juos rašyti diktantą ir taip patikrinti lietuvių kalbos žinias.

Pusvalandį užtrukęs savotiškas egzaminas parlamentarams buvo surengtas pasibaigus vakariniam posėdžiui. Seimo nariams, po visą dieną užtrukusio teisės aktų svarstymo pasiryžusiems išlaikyti dar vieną išbandymą, teko parašyti moksleivių diktuojamą tekstą ir į kitą tekstą įrašyti praleistus žodžius.

Ar gerai moka lietuvių kalbą, politikai galėjo patikrinti iš karto. Tarp dalyvavusių improvizuotoje pamokoje atsirado nemažai tokių, kurie diktantą parašė be klaidų. Kai kurie Seimo nariai, neišvengę vienos kitos klaidos, rezultatais šiek tiek nusivylė. Tiesa, pažymių už tai jiems niekas nerašė.

Surengti tokį išbandymą parlamentarams panoro sostinės Baltupių vidurinės mokyklos moksleiviai. Šią idėją jie pasiūlė Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkei Audronei Pitrenienė. *Delfi*

SPORTO ŽINIOS

Lietuvos jaunimo krepšinio rinktinė (iki 21 metų) 2005 metų pasaulio pirmenybėse Mar del Plata, Argentinoje, laimėjo auksą.

CHICAGO "BULLS" IR INDIANA "PACERS" RUNGTYNĖS

Praėjusį savaitgalį "United-Center" arenoje vykusios dviejų žymių krepšinio komandų – "Bulls" ir "Pacers" susitikimas pasibaigė čikagiečių nenaudai. Kitas "Pacers" ir "Bulls" susitikimas toje pačioje arenoje vyks š.m. balandžio 4 d. Tikimasi, kad šis susitikimas sulauks nemažesnio lietuvių susidomėjimo nei praėjęs. Praėjusių rungtynių metu gausūs lietuviai sirgaliai mažomis grupelėmis buvo išsibarstę po visą didžiulį "United Center" arenas plotą. Siekdamas suvienyti lie-

tuvių sirgalių pajėgas, Čikagos krepšinio klubas "Žalgiris" kviečia krepšinio mėgėjus stebėti šias varžybas organizuotai – sėdėti ir "sirgti" kartu.

Klubas į šias rungtynes jau įsigijo per 1,000 bilietų. Jų kainos – nuo 36 iki 50 dol. Be to, krepšinio mėgėjai, įsigydami bilietus per "Žalgirio" krepšinio klubą, nemokamai gaus specialius šioms varžyboms pagamintus marškinėlius.

Pagal žalgeriečių sumanyimą, tautiečių užpildytos tribūnos atrodys tarsi didžiulė

lietuviška trispalvė (varžyboms pagaminti marškinėliai bus geltonos, žalios arba raudonos spalvos). Tokia "tautinė", NBA analogų neturinti išvyka dar kartą parodys Amerikai ir visam pasauliui, kad Lietuva gali didžiuotis ne tik savo krepšininkais, bet ir ištikimiausiais sirgaliais. Tik primename, kad su "Bulls" komanda žaidžia D. Songaila, o už "Pacers" – Š. Jasikevičius. Dėl bilietų į šias rungtynes **teirautis telefonais: 708-243-7547; 708-935-3136.** *Informacija*

SEIMAS ATMETĖ V. ADAMKAUS VETO

Seimas atmetė prezidento Valdo Adamkaus veto įstatymo pataisai, kuria beveik keturis kartus sumažinamas **meno, kultūros ir sporto renginių** lankymui taikytas pridėtinės vertės mokestis (PVM). Tiesa, parlamentarams blokuoti šalies vadovo sprendimą pavyko tik per plauką.

Antrą kartą už Pridėtinės vertės įstatymo pataisą balsavo 71 parlamentaras – mažiausiai tiek balsų reikėjo, norint atmes- ti prezidento veto. V.Adamkaus nuomonę palaikė 29 politikai, susilaikė 11.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pataisa numatyta nuo 18 proc. iki 5 proc. sumažinti visų rūšių meno ir kultūros bei sporto renginių lankymui taikomą PVM. Sumažinti PVM tarifą meno ir kultūros bei sporto renginių lankymui pasiūlė parlamentinis Biudžeto ir finansų komitetas. Tačiau praėjusių metų pabaigoje šalies vadovas pataisą vetavo. Pasak V.Adamkaus, lengvatos išskraipo mokesčių sistemą, mažina jos skaidrumą, kuria paskatas jomis piktnaudžiauti, apsunkina mokesčių administravimą ir

privilegijuoja atskirų produktų gamintojus ar paslaugų teikėjus, o kitus diskriminuoja. Lengvatinis 5 proc. PVM tarifas būtų naudingas tik pelno siekiantiems rinkos dalyviams, nes tokio tikslo neturinčioms kultūros įstaigoms dabar ir taip taikomas nulinis šio mokesčio tarifas.

Kaip anksčiau Seime teigė prezidento patarėjas Ramūnas Vilpišauskas, abejonių kelia tvirtinimas, esą sumažinus mokesčio tarifą naudą patirtų galutinis vartotojas – meno, kultūros ir sporto renginių lankytojas. "Kai kurie renginių organizatoriai pripažino, kad sumažinus mokesčio tarifą jie bilietų kainų nemažintų", - tikino jis.

Dalis Europos Sąjungos (ES) šalių meno, kultūros ir sporto renginių organizatoriams taiko mokesčių lengvatas. Pavyzdžiui, Latvija dar prieš įstodama į ES išsiderėjo nulinį tarifą kultūros, meno ir sporto renginių bilietams. Estijoje kultūros ir sporto renginių laikymui taikomas 5 proc., o Lenkijoje ir Čekijoje - 7 proc. lengvatinis PVM tarifas. Prieš

kurį laiką Vyriausybei ir Seimui kreipimesi, kurį pasirašė kelių sporto organizacijų ir klubų vadovai, tikinama, kad mažesnis PVM leistų sumažinti sporto renginių bilietų kainas, o tai padidintų jų lankomumą. *LGITIC*

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkite

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com

www.LyndhurstOhioHomes.com

www.Euclid-Homes.com

www.Richmond-Heights-Homes.com

www.MayfieldHomes.net

www.Pepper-Pike-Homes.com

www.SouthEuclidHomes.com

www.Beachwood-Ohio-Homes.com

www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.

Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119

36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas **TAUPA@AOL.COM**
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)